

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชา ความปลอดภัยในโรงแรมรหัสวิชา 2701-2102

(ท-ปน-น) (70-30) 2(2) ระดับ ปวช.

สาขาวิชาการโรงแรม

หน่วยกิต 2

จำนวนชั่วโมง 2

รวม 36 ชั่วโมง

ทฤษฎี 1 คาบ/สัปดาห์ ปฏิบัติ 1 คาบ/สัปดาห์

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโรงแรม
2. สามารถป้องกันอุบัติเหตุในโรงแรมได้
3. มีทัศนคติในการทำงานด้วยความปลอดภัย

มาตรฐานรายวิชา

1. บอกวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม
2. ปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน
3. ปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับอุบัติเหตุ สาเหตุของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงแรม การป้องกันอันตรายจากการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า แกส หุ่นยนต์ สารเคมี การป้องกันและระงับอัคคีภัย การตรวจสอบความปลอดภัยในโรงแรม เครื่องหมายและสัญลักษณ์ความปลอดภัยที่ใช้ในโรงแรม การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการดำเนินการเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน

แผนการจัดการเรียนรู้
ชื่อเรื่องและงาน สมรรถนะที่พึงประสงค์ ของแผนการสอน

วิชา ความปลอดภัยในโรงแรมรหัสวิชา 2701-2102

(ท-ปน-น) (70-30) 2(2) ระดับ ปวช.

สาขาวิชาการโรงแรม

หน่วยกิต 2

จำนวนชั่วโมง 2

รวม 36 ชั่วโมง

ทฤษฎี 1 คาบ/สัปดาห์ ปฏิบัติ 1 คาบ/สัปดาห์

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สมรรถนะรายวิชา
1	วิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. แสดงความรู้ ความสำคัญความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม 2. มีทักษะเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม 3. เลือกใช้วัสดุและได้เหมาะสมเกี่ยวกับอธิบายความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม 4. นำเนื้อหาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างดี 5. มีลักษณะนิสัยที่ดีต่อวิชาชีพ และมีพฤติกรรมที่ดีต่อผู้เรียน เพื่อนร่วมงาน และต่อวิชาชีพ 6. มีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นไทย รู้จักสร้างภูมิคุ้มกันจากภัยยาเสพติด

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สมรรถนะรายวิชา
2	ปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. แสดงความรู้ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน 2. มีทักษะเกี่ยวกับความรู้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน

		3. เลือกใช้วัสดุและได้เหมาะสม 4. น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างดี 5. มีลักษณะนิสัยที่ดีต่อวิชาชีพ และมีพฤติกรรมที่ดีต่อผู้เรียน เพื่อนร่วมงาน และต่อวิชาชีพ 6. มีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นไทย รู้จักสร้างภูมิคุ้มกันจากภัยยาเสพติด
--	--	--

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สมรรถนะรายวิชา
3	ปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย	1. แสดงความรู้ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย 2. มีทักษะเกี่ยวกับความสำคัญของปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย 3. เลือกใช้วัสดุและได้เหมาะสม 4. น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างดี 5. มีลักษณะนิสัยที่ดีต่อวิชาชีพ และมีพฤติกรรมที่ดีต่อผู้เรียน เพื่อนร่วมงาน และต่อวิชาชีพ 6. มีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นไทย รู้จัก

	สร้างภูมิคุ้มกันจากภัยยาเสพติด
--	--------------------------------

ตารางวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา

วิชา ความปลอดภัยในโรงแรมรหัสวิชา 2701-2102

(ท-ปน-น) (70-30) 2(2) ระดับ ปวช.

สาขาวิชาการโรงแรม

หน่วยกิต 2

จำนวนชั่วโมง 2

รวม 36 ชั่วโมง

ทฤษฎี 1 คาบ/สัปดาห์ ปฏิบัติ 1 คาบ/สัปดาห์

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

	พุทธิพิสัย					
		ทักษะ	จิตพิสัย	รวม	ลำดับ	จำนวน

ชื่อหน่วย	พฤติกรรม											
	ความรู้	ความเข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า						
1. วิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม	1	1	2	2	2	2	10	5	25	1	12	
2. ปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน	1	1	2	2	2	2	10	5	25	2	12	
3. ปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย	2	2	4	4	4	4	20	10	50	3	12	
รวม	4	4	8	8	8	8	40	20	100	-	36	
สัดส่วนคะแนนร้อยละ	4	4	8	8	8	8	40	20	100	-	-	

ตารางวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้และเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

วิชา ความปลอดภัยในโรงแรมรหัสวิชา 2701-2102

(ท-ปน-น) (70-30) 2(2) ระดับ ปวช.

สาขาวิชาการโรงแรม

หน่วยกิต 2

จำนวนชั่วโมง 2

รวม 36 ชั่วโมง

ทฤษฎี 1 คาบ/สัปดาห์ ปฏิบัติ 1 คาบ/สัปดาห์

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้และรายการสอน	สัปดาห์ที่	ชั่วโมงที่
1	วิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม	1-6	1-12
2	ปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน	7-12	12-24

3	ปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย	13-18	24-36
	รวม	18	36

แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย

วิชา ความปลอดภัยในโรงแรมรหัสวิชา 2701-2102

สอนครั้งที่ 1-6 หน่วยที่ 1 ชื่อหน่วย วิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม
เวลา 12 ชั่วโมง คาบที่ 1-6

1. สาระสำคัญ

มาตรการด้านความปลอดภัยของโรงแรมและลูกค้าที่มาใช้บริการนับว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจโรงแรมในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยป้องกันความเสียหายของชีวิตและทรัพย์สินของลูกค้าและของโรงแรมเองที่อาจจะเกิดขึ้นได้จากปัจจัยต่างๆ ได้เป็นอย่างดี หากจะเกิดความเสียหายบ้างจากเหตุสุดวิสัยต่างๆ ก็จะไม่เสียหายมากมายนักในการดำเนินธุรกิจโรงแรมให้ได้รับความน่าเชื่อถือ และป้องกันเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อธุรกิจ โรงแรมควรจัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัยต่างๆ

2. สมรรถนะประจำหน่วยการเรียนรู้

1. มีความรู้ ความเข้าใจในความหมายและความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม
2. มีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม

3. มีความรู้ในการการวิเคราะห์สถานการณ์วิธีการป้องกันอุบัติภัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้เข้าใจในความหมายและความสำคัญของความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติภัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม
2. เพื่อให้รู้และเข้าใจในการการจัดลำดับความสำคัญของความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติภัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม
3. เพื่อให้มีมนุษยสัมพันธ์ มีระเบียบวินัย มีเหตุผล มีความพอประมาณ มีหลักค้ำกันในการปฏิบัติงาน

3.2 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ปฏิบัติและทำความเข้าใจในความหมายและความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติภัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม
2. ปฏิบัติและทำความเข้าใจในการการจัดลำดับความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติภัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม
3. มีมนุษยสัมพันธ์ มีระเบียบวินัย มีเหตุผล มีความพอประมาณ มีหลักค้ำกันในการปฏิบัติงาน

4. การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.1 ความพอประมาณ

- สามารถอธิบายความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติภัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม

4.2 ความมีเหตุผล

- มีความรู้ และทักษะในการอธิบายความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติภัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม

4.3 ความมีภูมิคุ้มกัน

- ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้งาน

4.4 เจื่อนใจความรู้

- มีความรู้ในการเลือก และวิธีการทำงานที่ถูกต้อง
- เห็นความสำคัญของการมาใช้งานได้ถูกต้อง

4.5 เจื่อนใจคุณธรรม

- มีความ پاکเพียรพยายาม

- มีความสนใจใฝ่รู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

การบูรณาการกับมาตรฐานสถานศึกษา 3 ดี

1. ด้านประชาธิปไตย

- ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเลือกกลุ่มตามความสมัครใจ
- ผู้เรียนแสดงและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นไทย

- ผู้เรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ สนใจใฝ่รู้ และมีมนุษยสัมพันธ์

3. ด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด

- ผู้เรียนใช้เวลาว่างในการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เขียนหัวข้อต่าง ๆ ในใบงานส่งในสัปดาห์ถัดไป

5. สารการเรียนรู้

มาตรการด้านความปลอดภัยของโรงแรมและลูกค้าที่มาใช้บริการนับว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจโรงแรมในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยป้องกันความเสียหายของชีวิตและทรัพย์สินของลูกค้าและของโรงแรมเองที่อาจจะเกิดขึ้นได้จากปัจจัยต่างๆ ได้เป็นอย่างดี หากจะเกิดความเสียหายบ้างจากเหตุสุดวิสัยต่างๆ ก็จะไม่เสียหายมากมายนักในการดำเนินธุรกิจโรงแรมให้ได้รับความน่าเชื่อถือ และป้องกันเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อธุรกิจ โรงแรมควรจัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัยต่างๆ ของโรงแรมดังนี้

กุญแจประตูระบบคีย์การ์ด

แม้ว่าการใช้กุญแจประตูห้องพักแขกด้วยระบบคีย์การ์ดจะกลายเป็นมาตรฐานใหม่ของธุรกิจโรงแรมไปอย่างรวดเร็ว แต่ก็ยังมีโรงแรมจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่ได้นำมาใช้เพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้กับลูกค้าของตนเอง ระบบการปิดประตูห้องพักแขกในปัจจุบันเป็นระบบที่ประกอบไปด้วยช่องสำหรับเสียบหรืออุปกรณ์สำหรับแตะบัตรที่มีแถบแม่เหล็กหรือหน่วยความจำสำหรับเก็บรหัสข้อมูลอยู่ในบัตรเพื่อใช้เป็นรหัสส่วนตัวของลูกค้าแต่ละคนที่ใช้ในการเปิดประตูห้องพักของตนเองและเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบอื่นๆ ซึ่งระบบนี้สามารถที่จะเชื่อมโยงข้อมูลไปสู่ระบบ PMS ได้โดยตรง

พนักงานรักษาความปลอดภัย

โรงแรมควรมีพนักงานรักษาความปลอดภัยที่คอยสอดส่องและตรวจตราโรงแรมอยู่ตลอดเวลา เพื่อป้องกันเหตุร้ายต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากปัจจัยต่างๆ ทั้งจากภายนอกและภายในโรงแรมเอง

กล้องวงจรปิด

ระบบกล้องวงจรปิดนับว่าเป็นอุปกรณ์สำคัญในการรักษาความปลอดภัยที่มีใช้กันอยู่โดยทั่วไป รวมทั้งการรักษา

ความปลอดภัยภายในโรงแรมทั้งหลายด้วย การติดตั้งระบบกล้องวงจรปิดภายในโรงแรม นอกจากจะเป็นการป้องกันเหตุอาชญากรรมทั้งหลายที่อาจจะเกิดขึ้นได้กับลูกค้าที่มาพักภายในโรงแรมแล้ว ยังสามารถบันทึกข้อมูลไว้เพื่อนำมาใช้ในภายหลังได้หากพบว่าเกิดการผิดปกติขึ้นภายในโรงแรม โดยปกติแล้วโรงแรมจะติดตั้งระบบกล้องวงจรปิดไว้ให้ครอบคลุมพื้นที่สาธารณะที่บุคคลทั่วไปเข้าถึงได้

สัญญาณเตือนไฟไหม้

โรงแรมที่ได้มาตรฐานในปัจจุบันส่วนใหญ่จะมีการติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับเพลิงไหม้และสัญญาณเตือนไฟไหม้ไว้ในโรงแรมของตนเองโดยติดตั้งไว้ตามจุดสำคัญๆ ต่างๆ ในขณะที่บางโรงแรมใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับเพลิงไหม้ไว้ในห้องพักแขกทุกห้อง และทุกพื้นที่ของโรงแรมพร้อมกับระบบน้ำดับเพลิงที่จะทำงานได้โดยอัตโนมัติ และจะมีพนักงานคอยเฝ้าสังเกตเหตุเพลิงไหม้ตลอด 24 ชั่วโมงเป็นประจำทุกวัน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อเหตุเพลิงไหม้ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

ไฟสำรองฉุกเฉิน

โรงแรมควรมีไฟฉุกเฉินติดตั้งไว้ตามจุดต่างๆ ภายในบริเวณโรงแรม และสามารถใช้ในการให้แสงสว่างฉุกเฉินได้เมื่อกระแสไฟฟ้าดับเพื่อป้องกันเหตุโศกนาฏ หรือเหตุร้ายที่อาจจะเกิดขึ้นกับแขกที่มาพักภายในโรงแรม และของพนักงานภายในโรงแรมเอง บางโรงแรมอาจจะจัดให้มีไฟฉายที่มีระบบชาร์จไฟอัตโนมัติพร้อมใช้งานไว้ในห้องพักแขก บางโรงแรมที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีกระแสไฟฟ้าขัดข้องบ่อยๆ อาจจะมีเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรองไว้ใช้จ่ายกระแสไฟฟ้าในบริเวณที่สำคัญ และอุปกรณ์ต่างๆ ภายในโรงแรมที่มีความสำคัญต่อความปลอดภัย ของลูกค้าในยามฉุกเฉิน สำหรับโรงแรมที่มีขนาดใหญ่ที่จัดสร้างได้มาตรฐานจะจัดให้มีเครื่องกำเนิดกระแสไฟฟ้าขนาดใหญ่ไว้ในโรงแรม และสามารถเดินเครื่องใช้งานได้โดยอัตโนมัติทันทีที่กระแสไฟฟ้าที่จ่ายมาจากภายนอกเกิดเหตุขัดข้องที่สามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับทุกส่วนของโรงแรมเหมือนปกติ

คู่มือการปฏิบัติสำหรับเหตุฉุกเฉิน

โรงแรมควรมีจะต้องจัดทำแผนและคู่มือการปฏิบัติของพนักงานโรงแรมสำหรับเหตุฉุกเฉินต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นภายในโรงแรม และทำการฝึกอบรมพนักงานต่างๆ ภายในโรงแรมที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิบัติสำหรับเหตุฉุกเฉินต่างๆ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้ทันทีโดยไม่ต้องรอการสั่งการจากฝ่ายบริหาร

ตู้หนีภัยส่วนตัวในห้องพักแขก

เป็นมาตรการด้านความปลอดภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินของแขกที่มาพักในโรงแรมเพิ่มเติมภายในห้องพักแขก นอกเหนือไปจากการมีตู้หนีภัยส่วนกลางไว้ให้บริการแก่ลูกค้าของโรงแรมที่บริเวณ Front Office ของโรงแรม ตู้หนีภัยส่วนตัวที่จัดไว้ภายในห้องพักแขกควรมีขนาดใหญ่เพียงพอที่จะใส่คอมพิวเตอร์แบบโน้ตบุ๊คส์ได้ และมีการตั้งรหัสลับส่วนตัวสำหรับการปิด และเปิดได้ด้วยตนเอง

ระบบคีย์การ์ดสำหรับการใช้งานลิฟท์โดยสารของลูกค้า

โรงแรมสามารถเพิ่มมาตรการความปลอดภัยให้แก่ลูกค้าที่มาใช้บริการภายในโรงแรมโดยการติดตั้งระบบคีย์การ์ดภายในลิฟท์โดยสารของลูกค้าที่ใช้โดยสารขึ้นไปยังชั้นที่เป็นห้องพักแขกที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบ PMS

ของโรงแรม เพื่อเป็นการป้องกันบุคคลภายนอกขึ้นไปยังบริเวณห้องพักของแขกโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งลิฟท์โดยสารที่ติดตั้งระบบนี้ไว้จะสามารถใช้โดยสารขึ้นไปยังชั้นที่เป็นห้องพักแขกได้ก็ต่อเมื่อผู้ใช้นำเอาคีย์การ์ดที่ทางโรงแรมออกให้และยังใช้การได้อยู่สำหรับเปิดห้องพักแขกเสียบเข้าไปในช่องหรือตะที่อุปกรณ์สำหรับอ่านรหัสที่จัดไว้แล้วจึงจะสามารถกดปุ่มเลือกชั้นที่ต้องการขึ้นไปได้

ทีมผจญเพลิง

โรงแรมควรจัดตั้งทีมผจญเพลิงขึ้นภายในโรงแรมพร้อมทั้งจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการผจญเพลิง โดยมีพนักงานของโรงแรมที่ปฏิบัติหน้าที่ในรอบต่างๆ เข้าร่วมทีมให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในยามฉุกเฉินได้ตลอด 24 ชั่วโมง และต้องมีการฝึกอบรมพนักงานเหล่านี้ในสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ทันทีทันใด และควรมีการฝึกซ้อมและทดสอบความพร้อมอย่างสม่ำเสมอ

เส้นทางอพยพ

โรงแรมต้องจัดทำเส้นทางอพยพเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินต่างๆ ที่มีป้ายและเครื่องหมายต่างๆ ติดแสดงไว้ภายในโรงแรมให้เห็นได้อย่างชัดเจนในยามปกติและในยามฉุกเฉินหรือเมื่อกระแสไฟฟ้าดับ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และจะต้องไม่มีการนำเอาสิ่งของใดๆ มาวางขวางไว้ในเส้นทางอพยพที่ทางโรงแรมกำหนดไว้ตลอดเวลา นอกจากนี้จะต้องมีแผนผังเส้นทางอพยพและคำแนะนำให้ลูกค้าปฏิบัติในกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้ติดตั้งไว้ภายในห้องพักแขกทุกห้องด้วย

อุปกรณ์ดับเพลิง

โรงแรมต้องจัดให้มีอุปกรณ์ดับเพลิงที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลาติดตั้งไว้ในจุดที่สามารถมองเห็นและนำออกมาใช้งานได้ทันทีที่เกิดเหตุ และควรมีอุปกรณ์สำหรับดับเพลิงชนิดต่างๆ เตรียมไว้ในห้องครัวที่ใช้สำหรับประกอบอาหารที่ใช้แก๊สเป็นเชื้อเพลิง รวมถึงผ้าคลุมดับไฟแบบฉุกเฉินที่อาจจะเกิดขึ้นได้จากการใช้น้ำมันในการประกอบอาหารด้วย

นอกจากมาตรการด้านความปลอดภัยที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังมีรายละเอียดปลีกย่อยอยู่อีกเป็นจำนวนมากที่ผู้บริหารโรงแรมควรจะศึกษาเพิ่มเติมอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพราะหลายๆ ประการมีการบัญญัติไว้ใช้เป็นกฎหมายในการดำเนินธุรกิจโรงแรมในบ้านเราที่ต้องปฏิบัติตาม และหลายๆ ประการเป็นกฎหมายที่มีการบังคับใช้ในต่างประเทศ แต่ก็มิผลต่อการส่งลูกค้ามาใช้บริการโรงแรมต่างๆ ภายนอกประเทศเหล่านั้นด้วย

เราสามารถแยกประเภทของอุบัติเหตุในสำนักงานได้เป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. การพลัดตกหกล้ม

เป็นอุบัติเหตุที่ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานประสบมากที่สุด แต่มักจะละเลยจนดูเป็นเรื่องธรรมดา และไม่ค่อยได้มีการบันทึกไว้ ดังนั้นหากมีการสอบสวนอุบัติเหตุ สามารถบันทึกการสูญเสียอย่างละเอียดแล้ว จะพบว่าอัตราการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดจากการพลัดตกหกล้มจัดได้เป็น 3 ลักษณะดังนี้

1.1 การลื่นหรือการสะดุดหกล้ม

ลักษณะที่เกิดจะมีทั้งลื่นล้มในพื้นที่ หรือพื้นที่ปูพรม ตรงตำแหน่งรอยต่อของพรม การสะดุดหกล้มมักจะเกิดจากมีสิ่งของวางขวาง หรือมีสายไฟห้อยไว้ระเกะระกะ เช่น สายไฟจากปลั๊กต่อที่พื้น หรือเต้าเสียบ หรือสายไฟที่ลากยาวไปตามพื้น โดยมีได้ติดเทป มักทำให้มีการเตะหรือสะดุดหกล้ม โดยเฉพาะบันไดขึ้นลง อาจมีการลื่นและสะดุดหกล้มเสมอ ๆ ผู้ปฏิบัติงานที่เป็นพนักงานสาว ๆ มักใส่รองเท้าส้นสูง ซึ่งอาจเป็นต้นเหตุทำให้เกิดการสะดุดและหกล้มได้

1.2 เก้าอี้ลื่น

มักจะเกิดขึ้นจากการที่ผู้ปฏิบัติงานนั่ง หรือเลื่อนเก้าอี้ที่หมุน โดยการใช้เท้าดันออกให้ไหลลื่นแรงเกินไป ในบางกรณีเกิดจากการเอนไปข้างหลังมากเกินไปจนเกิดการหงายไปข้างหลัง บางครั้งผู้ปฏิบัติงานใช้เท้าพาดบนโต๊ะ และเกิดความไม่สมดุล จากการเอียงตัว บางครั้งพบว่าผู้ปฏิบัติงานใช้เก้าอี้โดยไม่สมดุล ทำให้เก้าอี้เลื่อนหนีและร่างกายผู้ปฏิบัติงานจะล้มตกจากเก้าอี้

1.3 การตกจากที่สูง

มักจะมีสาเหตุจากการยืนบนโต๊ะหรือเก้าอี้ที่ไม่สมดุล หรือไม่มั่นคง เช่น เก้าอี้มีล้อ โต๊ะหรือกล่องที่วางรองรับไม่แข็งแรง เมื่อผู้ปฏิบัติงานยืนขึ้นไปหยิบของลงมาอาจทำให้ผู้ปฏิบัติงานหกล้มตกลงมาเป็นอันตรายได้ ในสถานที่บางแห่งเปิดช่องไว้ แล้วไม่ปิดให้เรียบร้อย ผู้ปฏิบัติงานอาจพลัดตกลงไปเป็นอันตราย

2. การยกเคลื่อนย้ายวัสดุ

ผู้ปฏิบัติงานอาจต้องยกของซึ่งใช้ท่าทางการทำงานที่ผิดวิธี โดยไม่ได้รับการฝึกอบรมการจัดชั้นตอนหรือขบวนการทำงานที่ไม่เหมาะสม ทำให้ผู้ปฏิบัติงานต้องเอื้อมหรือเขย่งจนก่อให้เกิดอุบัติเหตุและอันตรายได้ การยกน้ำหนักมากเกินไปมาตรฐานที่กำหนดก่อให้เกิดการหักงอของกระดูกสันหลัง ซึ่งเป็นต้นเหตุทำให้เกิดอาการปวดหลัง ปวดไหล่ อาการกดทับของประสาทหลักร การยกเคลื่อนย้ายวัสดุต้องได้รับการฝึกอบรมอย่างถูกวิธีและฝึกให้เป็นนิสัยจนสามารถปฏิบัติได้

3. การถูกชนหรือชนกับสิ่งของ

ในบางพื้นที่แคบหรือในมุมอับจะพบว่า ผู้ปฏิบัติงานมักจะไม่สามารถหลีกเลี่ยงการชนกัน หรือชนกับสิ่งของควรจัดพื้นที่เพื่อความเหมาะสม ทั้งจัดกระจกเงาติดตำแหน่งแยกทางเพื่อป้องกันการชน

4. การที่วัตถุตกลงมากระทบ

วัตถุที่ตกมักจะวางอยู่ในตำแหน่งที่สูง และไม่มั่นคง เมื่อเกิดการสั่นสะเทือนจะมีการขยับและเลื่อนตำแหน่ง เป็นเหตุให้มีการตกหรือหล่นลงมาถูกศีรษะของผู้ปฏิบัติงานที่อยู่ด้านล่าง การเปิดลิ้นชักของตู้เก็บเอกสาร ผู้ปฏิบัติงานบางคนมักจะเปิดลิ้นชักค้างไว้และไปหาเอกสารในชั้นอื่นต่อไปเรื่อย ๆ ปริมาณเอกสารที่มากจะไหลมาอยู่ในทิศทางเดียวกันทำให้ตู้เก็บเอกสารขาดการสมดุลล้มลงมาทับหรือกระแทกผู้ปฏิบัติงานจนเกิดอันตรายได้ เครื่องเย็บ หรือเครื่องตัดกระดาษ อาจก่อให้เกิดการกระแทก บาดเจ็บที่มือหรือข้อมือ

5. การถูกบาด

อุปกรณ์สำนักงานบางอย่างจะมีความคม เช่น คัตเตอร์ตัดกระดาษ ผู้ปฏิบัติงาน หลายคนไม่ทราบวิธีการใช้อุปกรณ์เหล่านี้อย่างถูกต้องทำให้เกิดการบาดเจ็บ แม้กระทั่งกระดาษที่ใช้กับเครื่องถ่ายเอกสารก็มีความคม ขณะที่ผู้ปฏิบัติงานก็ตัดกระดาษบางครั้งจะถูกกระดาษบาดจนเลือดออกได้

6. การเกี่ยวและหนีบ

ในบริเวณที่ปฏิบัติงาน บางครั้งจะพบว่ามีการจัดวางของซึ่งยื่นออกมาจนมีการเกี่ยวผู้ปฏิบัติงานได้ บางครั้งจะพบผู้ปฏิบัติงานถูกประตู หน้าต่าง หรือตู้หนีบจนเกิดการบาดเจ็บ ตลอดจนการแต่งตัวของผู้ปฏิบัติงาน

7. อัคคีภัย

จะถือว่าเป็นอุบัติเหตุประเภทที่รุนแรงที่สุด และทุกคนในสำนักงานก็จะตระหนัก ตื่นเต้น กับ อัคคีภัยที่เกิดเสมอ ดังนั้นการฝึกปฏิบัติ การฝึกซ้อมการป้องกันและระงับอัคคีภัยและการอพยพผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานจึงมีความจำเป็น

2 อันตรายจากสภาพแวดล้อม

ในสำนักงานทางด้านกายภาพ ได้แก่ อุณหภูมิ แสง เสียง การระบาย อากาศ ตลอดจนถึงรังสีที่เกิดจากอุปกรณ์เครื่องใช้ของสำนักงานในสำนักงาน นั้น ถ้าหากให้มีอุณหภูมิหรือคุณภาพอากาศที่ไม่เหมาะสม เช่น ร้อนเกินไป หรือหนาวเกินไปย่อมก่อให้เกิดอุบัติเหตุ โรคปวดศีรษะจากการทำงาน ประสิทธิภาพการทำงานลดลง แสงสว่างในที่ทำงานมีเพียงพอแก่ลักษณะงานที่ทำหรือไม่ ถ้ามีมากเกินไปจนแสงจ้า (Gare) หรือแสงน้อยเกินไป มีผลต่อการทำงานโดยตรง ต่อการปฏิบัติงาน เป็นต้นเหตุ การเกิดอุบัติเหตุ สภาพห้องที่มีเสียงดังรบกวนต่อสมาธิและการปฏิบัติงานก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ การดำเนินการเพื่อการป้องกันมีรายละเอียดในการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานในสำนักงานนอกจากสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพแล้ว ยังมีสภาพแวดล้อมด้านเคมีคงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่า ภายในสำนักงานไม่มีสารเคมี แต่ปริมาณสารเคมีที่ใช้ในสำนักงานมักน้อย

เพียงใด ผู้ปฏิบัติงานมักจะมีได้ให้ความสนใจเท่าไรนัก อาจเนื่องมาจากสารเคมีต่าง ๆ มาอยู่ในลักษณะแฝงร่วมกับวัสดุและครุภัณฑ์สำนักงาน และมักมีปริมาณน้อยมากบางครั้งก็ตรวจวัดในบรรยากาศ ไม่พบแต่ปริมาณของสารเคมีที่มีอยู่จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณการใช้งานและระบบระบายอากาศภายในห้องของสำนักงานนั้น สารเคมีส่วนใหญ่พบ ได้แก่ สารแอมโมเนีย , เมทานอล, แอสเบสตอส, เบนซิน, โทลูอิน, คาร์บอนไดออกไซด์,โอโซน, ไตรคลอโรเอทีน ไตรคลอโรเอทิลีน

3 อันตรายจากเครื่องถ่ายเอกสาร

เครื่องถ่ายเอกสารเป็นอุปกรณ์สำนักงาน ที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งที่แทบทุกสำนักงานจะขาดไม่ได้ เนื่องจากประโยชน์ที่ได้รับมากมายจนผู้ใช้หลายคนอาจคาดไม่ถึงว่าอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้จากการใช้เครื่องถ่ายเอกสารเป็นเวลานาน ปกติแล้วเครื่องถ่ายเอกสารมีส่วนประกอบที่สำคัญอัน ได้แก่ แม่พิมพ์ที่เป็นโลหะ ลูกกลิ้งที่เคลือบด้วยโลหะ ประเภทซิลิเนียม หรือ แคดเมียม และรังสีอัลตราไวโอเล็ต จะสังเกตเห็นขณะถ่ายเอกสาร เครื่องถ่ายเอกสารที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นเครื่องถ่ายเอกสารระบบแห้งจะใช้สะดวกแต่ขณะที่ใช้ก็จะมีอันตรายต่อสุขภาพจากสารเคมีต่าง ๆ ดังนี้

1. ในหมึกพิมพ์จะมีสาร คาร์บอนเจน ซึ่งเป็นสารก่อเกิดมะเร็ง ผงคาร์บอน เมื่อผงคาร์บอนทำปฏิกิริยากัน สารไนโตรไพรีน สารอะโรเมติกโพลีไซคลิกไฮโดรคาร์บอน สารเทอโม-พลาสติกเรซิน ขณะที่เครื่องทำงานจะมีกลิ่นฉุน จากปฏิกิริยาของสารเคมีดังกล่าวนี้ ทำให้ผู้ใช้ที่ต้องสัมผัสนาน ๆ จะมีอาการปวดศีรษะ อ่อนเพลีย ง่วงซึม รู้สึกร้อน
 2. โลหะที่ใช้เคลือบลูกกลิ้ง เช่น ซิลิเนียม หรือ แคดเมียม มีผลต่อผิวหนังทำให้เกิดความระคายเคือง มีตุ่มแดงหรือผื่นคัน นอกจากนี้สารไตรไนโตรฟลูออรีน เป็นสารก่อเกิดมะเร็ง
 3. รังสีอัลตราไวโอเล็ต เป็นแหล่งกำเนิดความร้อน มีอันตรายต่อผิวหนังและสายตา ทำให้เยื่อตาอักเสบ ตาแดง ผิวหนังเกรียมไหม้ ถ้าสัมผัสนานอาจทำให้เกิดมะเร็งผิวหนัง
 4. โอโซน เกิดขณะที่เครื่องกำลังทำงาน เกิดมาจากรังสีอัลตราไวโอเล็ต โดยที่ออกซิเจนจะรวมตัวกัน จนกลายเป็นโอโซน เมื่อผู้ใช้หายใจเข้าไปจะมีผลต่อระบบประสาท มีอาการง่วง มีศีรษะ ปากคอแห้ง ระคายระบบทางเดินหายใจ ระคายตาและผิวหนัง
 5. น้ำยาที่อบกระดาษที่ใช้ในการถ่ายเอกสาร ได้แก่ สารฟอร์มาลดีไฮด์ ทำให้มีการระคายเคืองของผิวหนัง ขณะที่ใช้งานอาจทำให้ผู้สัมผัสเป็นโรคผิวหนังอักเสบ
-

การป้องกันอันตราย

1. การติดตั้งเครื่องถ่ายเอกสาร ไม่ควรตั้งติดผนังควรตั้งในห้องที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก เพื่อให้สารเคมีที่ออกมาขณะปฏิบัติงาน จะเจือจางลงเพื่อลดการสัมผัสสารเคมีของผู้ปฏิบัติงานได้ ถ้าสามารถติดตั้งในที่โล่งไม่ใช่ ในมุมอับจะดีมาก หรือแยกเครื่องถ่ายเอกสารจากห้องผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ
2. ถ้าได้กลิ่นฉุนหรือไหม้ เนื่องจากการใช้งานมาก ต้องเลิกใช้ชั่วคราว หรือถ้าจำเป็น แจ้งช่างหรือผู้รับผิดชอบ
3. การบำรุงรักษาเครื่องเป็นประจำอยู่เสมอ จะช่วยให้ลดสารเคมีที่อาจเพิ่มปริมาณจากการใช้งาน
4. อย่านองแสง อัลตราไวโอเลต ควรใช้แผ่นปิดทุกครั้งที่ใช้ถ่ายเอกสาร
5. ขณะที่เปลี่ยนถ่ายสารเคมี หรือผงคาร์บอน ผู้ปฏิบัติงานควรใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัย ได้แก่ถุงมือยาง ที่ครอบปาก (Mask)

4 อันตรายและโรคที่เกิดกับการทำงานกับเครื่องคอมพิวเตอร์ (VDT)

ก่อนอื่นต้องทราบความหมายของเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือที่เรียกว่า Visual display Terminals (VDT) คือ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการจัดการ ประมวลผล และแสดงข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย จอภาพ แป้นพิมพ์ แผงวงจรไฟฟ้า และตัวป้อนกระแสไฟฟ้า นอกจากนี้จะรวมเอาอุปกรณ์นำเข้าข้อมูล (input) เช่น mouse หรือ pointer และอุปกรณ์นำออกข้อมูล (output) เช่น printer ปัจจุบันเกือบทุกสำนักงานมีการใช้คอมพิวเตอร์กันอย่างแพร่หลาย วิวัฒนาการของอุปกรณ์เหล่านี้ได้พัฒนาเร็วมาก ปัญหาจากอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เก่า ๆ ถูกแก้ไข แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องยังต้องใช้สายตาในการเพ่งมองจอภาพจนเกิดอาการตาล้า และการกดแป้นพิมพ์ หรือนั่งทำงานกับเครื่องเป็นเวลานานโดยไม่ได้มีการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายส่งผลต่อปัญหาความปวดเมื่อยกล้ามเนื้อตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ข้อมือ หัวไหล่ หลังหรือเอว และมีความเครียดซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีอาการหงุดหงิด ขาดสมาธิ เกิดความล้า การที่ผู้ปฏิบัติงานมีอาการเจ็บ ปวดไหล่ ปวดหลังและปวดเอวต้องศึกษาดูถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดเนื่องจากสภาพแวดล้อมการทำงานหรือขนาดของโต๊ะและเก้าอี้ของผู้ปฏิบัติงานไม่เหมาะสม ตลอดจนจนถึงท่าทางการทำงานซึ่งมีผลการหมุนเวียนของโลหิตไม่สะดวก กล้ามเนื้อของร่างกายจะได้รับออกซิเจนไปหล่อเลี้ยงไม่เพียงพอ ทำให้เกิดความเมื่อยล้า และปวดเมื่อยตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เมื่อทราบถึงสาเหตุ ซึ่งถ้าจากขนาดของโต๊ะ เก้าอี้ หรือระดับความสูงของอุปกรณ์ไม่เหมาะสม ก็ควรจัดสภาพและท่าทางการนั่งที่เหมาะสมตามภาพประกอบที่ 12

นอกจากนั้นระยะเวลาในการทำงานมีผลต่อการล้า จำเป็นต้องพิจารณาแก้ไขลักษณะงาน เช่น ทำงานอื่นร่วมด้วย หรือหากต้องอ่านหรือใช้แป้นพิมพ์ต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน ควรที่จะกำหนดระยะเวลาในการสัมผัสว่าทำเพียง 50 นาที และพัก 10 นาที เพื่อให้มีช่องว่างได้พักผ่อนสายตา

และข้อมือ ขณะเดียวกันผู้ปฏิบัติงานควรได้มีการออกกำลังกายในช่วงเวลาพักที่กำหนดเพื่อให้มีการยืดเส้นยืดสาย และทำให้มีการหมุนเวียนของโลหิตดีขึ้นการบริหารร่างกายควรบริหารเริ่มตั้งแต่คอ หลังส่วนบน หน้าอก แขนและหัวไหล่ ตลอดจนถึงการบริหารเอว ข้อมือและแขน เป็นต้น ในกรณีที่ผู้ปฏิบัติงานมีอาการล้าตา หรือระคายตาอาจเนื่องจาก จอคอมพิวเตอร์มีแสงจ้าเกินไป ซึ่งปกติไม่ควรเกิน 500 ลักซ์ ซึ่งแสงจ้าสามารถลดโดยการจัดวางตำแหน่งของแสง เครื่องจะใช้ Hood ครอบ หรือติดแผ่นกรองแสงแล้วแต่กรณี การจัดสภาพแวดล้อมหรือตำแหน่งการวางโต๊ะ เก้าอี้ กับตำแหน่งของแสงมีความสัมพันธ์กับการส่องสว่างค่อนข้างมาก ทั้งสามารถประหยัดพลังงานไปได้ส่วนหนึ่งปัญหาอีกอย่างที่สำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ ความเครียดอาจมีสาเหตุจากเสียงรบกวนจากเครื่อง Printer การใช้ mouse เสียงกดแป้นพิมพ์ หากมีเครื่องจำนวนมาก และพิมพ์พร้อมกันย่อมก่อให้เกิดปัญหา มาตรการในการแก้ไขต้องวางแผนมาก่อนติดตั้งเริ่มดำเนินการ ซึ่งได้แก่ การปูพรม บุผนัง ด้วยอุปกรณ์ที่สามารถดูดเสียง หรือแยกแหล่งกำเนิดเสียงให้ออกจากห้องผู้ปฏิบัติงานนอกจากเรื่องของเสียงแล้วมีปัญหาเกี่ยวกับอากาศอุณหภูมิ และความชื้นที่มีผลต่อผู้ปฏิบัติงาน จากการศึกษาพบว่าผู้ปฏิบัติงานควรมีอุณหภูมิที่เหมาะสมระหว่างอุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส ถึง 27 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ระหว่าง 40% - 70% มีความดังของเสียงไม่ควรเกิน 65 เดซิเบล จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพการทำงานสูงสุด ปัญหาอีกอย่างที่เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานคือความล้าของตา เนื่องจากระยะของการมอง ซึ่งต้องมองระยะใกล้เป็นเวลานาน เมื่อพักสายตา จะแก้ไขด้วยการมองไกลและการบริหารนัยตา ด้วยการกลอกตาเป็นวงกลม มองไปรอบ ๆ กว้างตามเข็มนาฬิกา 3 รอบ และกระพริบตาบ่อย ๆ เพื่อให้หน้าตาหล่อเลี้ยงได้ทั้งตา ช่วยลดความระคายตาและการล้าของตา

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ครูซักถามนักเรียนอธิบายความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม

กิจกรรมนักศึกษา

- นักศึกษาช่วยกันตอบคำถาม พร้อมทั้งช่วยอธิบายความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม

ขั้นการเรียนรู้

- ครูอธิบายความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม
- ดูทักษะการอธิบายความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม

ขั้นสรุป

- ครูสรุปบทเรียน พร้อมมอบกิจกรรมทดสอบท้ายบทให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ

7. สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้
2. ตำราวิชาความปลอดภัยในโรงแรม
3. ตัวอย่างความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม
4. แบบทดสอบ

8. หลักฐานการเรียนรู้

8.1 หลักฐานความรู้

- ใบความรู้
- แบบทดสอบ

8.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

- แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

9. วัดและประเมินผล

9.1 การวัดผล

- การตรวจผลงาน, ตรวจแบบทดสอบ
- การสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ประเมินผลคุณธรรม จริยธรรมอันพึงประสงค์

9.2 การประเมินผล

- นักศึกษาได้คะแนนร้อยละ 60 ขึ้นไป ถือว่าผ่านการประเมิน

10. กิจกรรมเสนอแนะ / งานที่มอบหมาย (ถ้ามี)

ให้นักเรียนอธิบายความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรมตามสภาพจริง คนละ 1 แบบ

11. เอกสารอ้างอิง

ตำราวิชาความปลอดภัยในโรงแรม

12. บันทึกหลังการสอน

12.1 ข้อเสนอหลังการจัดการเรียนรู้

-นักเรียนได้รับความรู้ และความเข้าใจการอธิบายความสำคัญของความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรมนักเรียนมีระเบียบวินัย มีเหตุผลในการปฏิบัติงานดีขึ้น

12.2 ปัญหาที่พบ

- เนื้อหาต้องปรับให้เข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน

12.3 แนวทางแก้ปัญหาหรือพัฒนา

- เลือกเนื้อหาการเรียนการสอนให้เข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน

12. บันทึกหลังการสอน

12.1 ข้อเสนอหลังการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

12.2 ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

12.3 แนวทางการแก้ปัญหาหรือพัฒนา

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

นายธณณ สุภาโชติอังคณา

แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย

วิชา ความปลอดภัยในโรงแรมรหัสวิชา 2701-2102

สอนครั้งที่ 7-12หน่วยที่ 2

ชื่อหน่วย ปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน

เวลา 12 ชั่วโมง คาบที่ 7-12

1. สาระสำคัญ

ความหมายและความสำคัญของการปฐมพยาบาลการปฐมพยาบาล (First Aid) หมายถึง การให้ความช่วยเหลือขั้นต้นแก่ผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บอย่างกะทันหันในที่เกิดเหตุโดยใช้เครื่องมือเท่าที่จะหาได้ประกอบกับความรู้อในการช่วยเหลือผู้ป่วย ก่อนส่งต่อไปยังโรงพยาบาล หรือสถานบริการทางการแพทย์

2. สมรรถนะประจำหน่วยการเรียนรู้

1. มีความรู้ ความเข้าใจในความหมายและความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม
2. มีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม
3. มีความรู้ในการการวิเคราะห์สถานการณ์วิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้เข้าใจในความหมายและความสำคัญของความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม
2. เพื่อให้รู้และเข้าใจในการการจัดลำดับความสำคัญของความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม
3. เพื่อให้มีมนุษยสัมพันธ์ มีระเบียบวินัย มีเหตุผล มีความพอประมาณ มีหลักค้ำกันในการปฏิบัติงาน

3.2 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ปฏิบัติและทำความเข้าใจในความหมายและความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม
2. ปฏิบัติและทำความเข้าใจในการการจัดลำดับความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม
3. มีมนุษยสัมพันธ์ มีระเบียบวินัย มีเหตุผล มีความพอประมาณ มีหลักค้ำกันในการปฏิบัติงาน

4. การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.1 ความพอประมาณ

- สามารถอธิบายความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม

4.2 ความมีเหตุผล

- มีความรู้ และทักษะในการอธิบายความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรม

4.3 ความมีภูมิคุ้มกัน

- ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้งาน

4.4 เจื่อนไขความรู้

- มีความรู้ในการเลือก และวิธีการทำงานที่ถูกต้อง
- เห็นความสำคัญของการมาใช้งานได้ถูกต้อง

4.5 เจื่อนไขคุณธรรม

- มีความพากเพียรพยายาม
- มีความสนใจใฝ่รู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

การบูรณาการกับมาตรฐานสถานศึกษา 3 ดี

1. ด้านประชาธิปไตย

- ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเลือกกลุ่มตามความสมัครใจ
- ผู้เรียนแสดงและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นไทย

- ผู้เรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ สนใจใฝ่รู้ และมีมนุษยสัมพันธ์

3. ด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด

- ผู้เรียนใช้เวลาว่างในการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เขียนหัวข้อต่าง ๆ ในใบงานส่งในสัปดาห์ถัดไป

5. สาระการเรียนรู้

ความหมายและความสำคัญของการปฐมพยาบาลการปฐมพยาบาล (First Aid) หมายถึง การให้ความช่วยเหลือขั้นต้นแก่ผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บอย่างกะทันหันในที่เกิดเหตุโดยใช้เครื่องมือเท่าที่จะหาได้ประกอบกับความรู้ในการช่วยเหลือผู้ป่วย ก่อนส่งต่อไปยังโรงพยาบาล หรือสถานบริการทางการแพทย์

ความสำคัญของการปฐมพยาบาลในช่วงชีวิตของมนุษย์ทุกคนจะต้องมีช่วงใดช่วงหนึ่งที่ได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและสถานที่ โดยเฉพาะอุบัติเหตุ การปฐมพยาบาลต้องกระทำอย่างรวดเร็วและถูกต้อง ดังนั้นจึงไม่จำเป็นว่าผู้ให้การปฐมพยาบาลจะต้องเป็นแพทย์หรือพยาบาลเท่านั้น เมื่อมีการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยเกิดขึ้น ผู้ประสบเหตุการณ์สามารถให้การช่วยเหลือได้อย่างปลอดภัยหรือบรรเทาความเจ็บป่วยได้ ถ้าคนสวนมากมีความรู้ในการปฐมพยาบาลซึ่งอาจจะช่วยเหลือชีวิตผู้บาดเจ็บไว้ได้หรือช่วยบรรเทาความเจ็บป่วย ป้องกันไม่ให้อาการของโรคเลวลงและยังช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความพิการหรือโรคแทรกซ้อนตามมา ดังชาวที่พบได้บ่อยจากสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ หรือโทรทัศน์ เช่น ผู้บาดเจ็บทรมานพิษบาดแผลไม่ไหวเสียชีวิตก่อนนำส่งโรงพยาบาล หรือเด็กเล็กได้รับประทานลูกอมติดคอทำให้เสียชีวิต เป็นต้น ส่วนอุบัติเหตุอื่นๆ เช่น บาดแผลจากแมลงสัตว์กัดต่อย กินยาหรือสารพิษซึ่งพบได้บ่อยเช่นกัน ดังนั้นจึงควรที่จะเรียนรู้ในการป้องกันและการปฐมพยาบาลเพื่อที่จะช่วยตนเองและผู้อื่นได้อุบัติเหตุที่พบบ่อยในชีวิตประจำวันและการปฐมพยาบาลอุบัติเหตุเป็นเหตุที่เกิดขึ้นโดยไม่ทันคิด ถือกันว่าเป็นความบังเอิญที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ ตั้งใจและไม่คาดฝันมาก่อน ที่ทำให้ประชาชนได้รับการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุอาจเกิดจากทั้งตัวบุคคลรวมกับการกระทำ เช่น ความบกพร่องของร่างกาย ความเจ็บป่วยเรื้อรัง สภาพจิตใจ ขาดความรู้ หรือขาดความระมัดระวัง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม เช่น สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยอาจมี เศษแก้ว เศษตะปู มีสัตว์อันตราย เป็นต้น ซึ่งในที่นี้จะขอกล่าวถึง

อุบัติเหตุที่เกิดจากตัวบุคคลรวมกับการกระทำที่พบบ่อยในชีวิตประจำวันและเป็นภาวะฉุกเฉินที่ต้องได้รับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อช่วยเหลือชีวิตผู้บาดเจ็บหรือช่วยบรรเทาความเจ็บป่วย ป้องกันไม่ให้เกิดความพิการหรือโรคแทรกซ้อนได้ ดังนี้

1. บาดแผล และการห้ามเลือด
2. การหมดสติ เป็นลม ชัก
3. ขอเคล็ด ขอเคลื่อน
4. สิ่งแปลกปลอมเข้า ตา หู คอ จมูก
5. แมลงกัดต่อย

1. บาดแผล และการห้ามเลือด

1.1 บาดแผล

บาดแผล (wounds) หมายถึง ลักษณะที่ผิวหนังหรือเยื่อเมือก (mucous membrane) และส่วนที่อยู่ลงไปแยกออกจากกันโดยสาเหตุใด ๆ ก็ตาม ผิวหนังที่เกิดบาดแผล อาจพบลักษณะแผลได้ 2 ลักษณะ คือ

1) แผลปิด (closed wound) เป็นบาดแผลที่ไม่มีรอยแยกของผิวหนังปรากฏให้เห็น เกิดจากแรงกระแทกของของแข็งที่ไม่มีคม แต่อาจมีการฉีกขาดของเนื้อเยื่อและเส้นเลือดฝอยใต้ผิวหนังจึงทำให้มีเลือดออกคั่งอยู่ใต้ผิวหนัง ถ้ามองจากภายนอกจะเห็นเป็นลักษณะช้ำ เช่น แผลฟกช้ำ เป็นต้น

2) แผลเปิด (opened wound) เป็นบาดแผลที่ทำให้เกิดรอยแยกของผิวหนัง เช่น แผลถลอก แผลฉีกขาด แผลตัด แผลถูกยิง แผลถูกแทง เป็นต้น ซึ่งแผลเปิดเหล่านี้ มักมีเลือดออก บวม แดง ร้อน และเจ็บปวด ในกรณีที่แผลอักเสบเนื่องจากการติดเชื้อจะทำให้มีหนอง บางคนมีไข้หรือต่อมน้ำเหลืองบริเวณใกล้เคียงโตรวมด้วย ถ้าอักเสบรุนแรงเชื้ออาจลุกลามเข้ากระแสเลือด ทำให้เกิดภาวะโลหิตเป็นพิษได้

หลักการปฐมพยาบาลผู้มีบาดแผล

แผลเปิด ไตแก แผลฟอกซ้ำ ประคบด้วยความเย็นทันที เพื่อให้เลือดที่อยู่ที่ผิวหนังออกน้อยลง หลังจากนั้น 24 ชั่วโมง ควรประคบด้วยความร้อนเพื่อช่วยให้แผลยุบวมนเร็วขึ้นแผลเปิด ไตแก

1) แผลฉ่วนหรือถลอก ล้างแผลด้วยน้ำสะอาดและสบู่ เพื่อล้างสิ่งสกปรกออกให้หมด ซับแผลให้แห้ง เช็ดด้วยยาฆ่าเชื้ออย่างอ่อน เช่น แอลกอฮอล์ แผลจะแห้ง หายได้เร็ว

2) แผลตัด ห้ามเลือดถ้าเลือดออกมาก เมื่อเลือดหยุดแล้วจึงทำความสะอาดบริเวณรอบ ๆ แผล ทาด้วยยาฆ่าเชื้อ และปิดแผลด้วยผ้าสะอาดให้เรียบร้อย ในกรณีที่มีชิ้นส่วนของอวัยวะถูกตัดขาดออกมา ให้นำชิ้นส่วนของอวัยวะนั้นใส่ถุงพลาสติกที่สะอาด และใส่ในถุงที่มีน้ำแข็งอีกชั้นหนึ่ง เพื่อรักษาเนื้อเยื่อของอวัยวะส่วนนั้น ซึ่งแพทย์อาจจะนำมาเย็บติดที่เดิมได้

3) แผลฉีกขาด ถ้าเป็นแผลเล็ก ทำความสะอาดบาดแผลด้วยน้ำและสบู่ จนแผลสะอาด แล้วใช้ผ้าแต่แผลปิด โดยใช้ผ้าพันให้ขอบแผลติดกัน ถ้าแผลมีเลือดออกมาก ใช้ผ้าสะอาดกดลงบนแผลจนกว่าเลือดหยุด ไม่ควรล้างแผล เพราะจะทำให้เลือดออกมากขึ้น และแผลจะติดเชื้อง่าย ควรนำส่งแพทย์ภายใน 8 ชั่วโมง ที่ได้รับบาดเจ็บ ในกรณีที่บาดแผลกว้างหรือขาดกระดูกกระดูก อาจจำเป็นต้องเย็บแผล

1.2 การห้ามเลือด การมีเลือดออกจำนวนมากและเร็ว โดยเฉพาะจากหลอดเลือดใหญ่ ๆ ทำให้เป็นอันตรายถึงชีวิตได้ ตามธรรมชาติเลือดสามารถหยุดตัวเองภายใน 2-8 นาที แต่บางกรณีต้องใช้วิธีห้ามเลือด เพื่อให้เลือดหยุด ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธีแล้วแต่ตำแหน่งและปริมาณของเลือดที่ออกมาน้อยเพียงใด

หลักการปฐมพยาบาลในการห้ามเลือด

1) ใช้นิ้วที่สะอาดกดบาดแผลโดยตรง วิธีนี้บาดแผลเล็ก ๆ เลือดมักจะหยุดได้

2) ใช้ผ้าสะอาด หนา ๆ กดลงบนบาดแผล ถ้ายังมีเลือดซึมออกมาได้อาจเพิ่มจำนวนผ้าอีกหลาย ๆ ชั้น แล้วพันด้วยผ้ารัดให้แน่นซ้ำอีกครั้ง

3) ใช้วิธีกดบนหลอดเลือดแดงใหญ่ซึ่งมาสู่บริเวณนั้น เช่น บาดแผลบริเวณแขนต่ำกว่าข้อศอก โดยให้ผู้บาดเจ็บกางแขนออกไปจากลำตัว หายแขนขึ้น ใช้นิ้วมือกดลงตรงสวนกลางของแขนส่วนบน กดหลอดเลือดแดงนี้ให้ติดกับกระดูกต้นแขน ถ้ากดถูกต้อง จะคลำไม่พบชีพจรที่ข้อมือข้างนั้น

4) วิธีการขันชะเนาะ โดยใช้ผ้ายาว หรือสายรัด ใช้รัดเหนือแผล เพื่อให้เลือดหยุด โดยใช้สำลีหรือผ้านุ่มวางสวนที่จะรัดก่อน แล้วจึงใช้ผ้ายาว หรือสายรัด เพื่อจะให้แน่นอาจใช้วิธีขันชะเนาะ คือใช้ชายผ้าทั้ง 2 ด้านพันบนเกลียว 2-3 รอบ แล้ววางทอนไม้เล็ก ๆ บนเกลียวผ้าแน่นแล้วผูกเหนือทอนไม้อีกครั้ง การขันชะเนาะนี้เป็นการกดหลอดเลือดที่มาเลี้ยงบริเวณนั้น และสวนที่ต่ำกว่า ฉะนั้นไม่ควรรัดแน่นจนเกินไป ควรคลายและขันชะเนาะใหม่ทุก 1/2 ชั่วโมง

2. การหมดสติ เบนลม ชัก

2.1 การหมดสติ

การหมดสติ หมายถึง ภาวะที่ร่างกายไม่รับรู้หรือตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม หรือภาวะไม่รู้สึกรู้สึกร่างกายได้ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) การหมดสติแต่มีการหายใจ เช่น ลมบ้าหมู พิษจากยาบางชนิด เมามาก เบนลม เส้นโลหิต

ในสมองแตก ซ็อก พิษของโรคบางชนิด เช่น เบาหวาน บาดเจ็บที่ศีรษะ เป็นต้น และ 2) การหมดสติพร้อมกับอาการหายใจขัด หรือหยุดหายใจ เช่น การใช้ยาหรือสารบางชนิด เช่น ผง มอร์ฟีน จมูก้า สิ่งแปลกปลอมอุดหลอดลม ฎกกระแสไฟฟ้าดูด โรคหัวใจ เป็นต้น ในบทนี้จะขอกล่าวเฉพาะหลักการปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่หมดสติแต่มีการหายใจ

หลักการปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่หมดสติ

- 1) จัดท่านอนสำหรับผู้ป่วยหมดสติหาสาเหตุของการหมดสติการจัดท่านอนสำหรับผู้ป่วยหมดสติ
 - 1.1) จัดให้นอนท่าตะแคงเกือบคว่ำไปคานใดคานหนึ่งศีรษะไม่นอนหันศีรษะไปคานนั้นโดยให้หน้าหงายขึ้นเล็กน้อย
 - 1.2) จับแขนข้างหนึ่งให้แนบกับลำตัว ส่วนอีกข้างให้วางราบกับพื้นงอแขนเล็กน้อย
 - 1.3) จัดขาข้างที่อยู่คานบนใหงอเข่าเล็กน้อย
- 2) ตรวจสอบระบบทางเดินหายใจไม่ไหม้สิ่งอุดตัน โดยใช้มื่อกดที่ปลายคางของผู้ป่วยเพื่อเปิดปากและตรวจดูในช่องปากและคอว่ามีสิ่งใดอุดตันหรือไม่
- 3) คลายเสื้อผ้า และสิ่งรัดตัวให้หลวม โดยปลดกระดุมเม็ดบนของเสื้อและเข็มขัด (ถ้ามี) ออก
- 4) ให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายโดยหามหามหรือเสื้อ มาคลุมตัวผู้ป่วย

2.2 เบนลม

เบนลม เป็นอาการหมดสติเพียงชั่วคราว เนื่องจากเลือดไปเลี้ยงสมองไม่พอ สาเหตุ และลักษณะอาการของคนเบนลมที่พบบ่อย เช่น หิว เหนื่อย เครียด ตกใจ กังวลใจ กลัว เสียเลือดมาก อาการและอาการแสดง วิงเวียนศีรษะ ตาพร่า หนามืด ใจสั่น มือเท้าไม่มีแรง หนาวซีด เหงื่อออก ตัวเย็น ซีพจร เบา เร็ว

หลักการปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่เบนลม

- 1) พาเขาที่ร่ม ที่อากาศถ่ายเทสะดวก
- 2) นอนราบไม่นอนหัน หรือยกปลายเท้าให้สูงเล็กน้อย
- 3) คลายเสื้อผ้าให้หลวม
- 4) พัดหรือใช้ผ้าชุบน้ำเช็ดเหงื่อตามหน้า มือ และเท้า
- 5) ให้อมแอมโมเนีย
- 6) ถารู้สึกตัวดี ให้ดื่มน้ำ
- 7) ถ้าอาการไม่ดีขึ้น นำส่งต่อแพทย์

2.3 ซัก

ซัก หมายถึง การที่มีอาการกระตุก หรือเกร็งของกล้ามเนื้อ แขน ขา หน้า ลำตัว โดยจะรู้ตัว หรือไม่รู้ตัวก็ได้ ซึ่งมีสาเหตุมาจาก โรคทางสมอง ความดันโลหิตสูง บาดทะยักในเด็กแรกเกิด ด้รับสารพิษ เช่น สารตะกั่ว หรือจากไขสูงในเด็กเล็ก ๆ

หลักการปฐมพยาบาลผู้ป่วยชัก

- 1) นำผู้ป่วยนอนในที่ปลอดภัย ใหนอนราบตะแคงหน้าไปทางด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อให้สิ่งที่อยู่ในปอดไหลออก
- 2) ปลดหรือคลายเสื้อผ้าให้หลวม
- 3) ถ้ามีเสมหะ น้ำลาย หรือเศษอาหาร ฟนปลอมให้เอาออกจากปาก
- 4) ถ้าชักจากไขสูง รีบเช็ดตัวด้วยน้ำเย็นจนกว่าไขจะลด และให้ยาลดไข
- 5) ระวังระวังการกระทบกระแทกหรือตกจากที่นอน จากเตียง
- 6) ห้ามให้สิ่งใด ๆ ทางปาก เพราะจะทำให้ผู้ป่วยสำลัก
- 7) ให้ผู้ป่วยนอนอยู่ที่เงียบ ๆ โลง อากาศถ่ายเทได้สะดวก
- 8) ผู้ที่เคยได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคลมชัก แต่ขาดยา ก็ให้ยากันชักตามขนาดที่เคยใช้
- 9) ถ้าอาการไม่ดีขึ้น นำส่งต่อแพทย์

3. ขอเคล็ด ขอเคลื่อน

3.1 ขอเคล็ด ขอเคล็ด เป็นการฉีกขาดของเส้นเอ็นหรือกล้ามเนื้อที่อยู่รอบ ๆ ข้อต่อเนื่องจากหกล้ม ถูกกระแทก หรือขอเคลื่อนไหวมากเกินไปจนเกินไป ที่พบบ่อย ได้แก่ ขอเท้าพลิก เดินสะดุด ผู้ป่วยจะมีอาการปวดเจ็บข้อนั้นมากโดยเฉพาะเมื่อมีการเคลื่อนไหวหรือไขน้กัดขอที่เคล็ด หรือรอบ ๆ ขอนั้นจะบวม แดง ร้อน และอาจมีรอยชำระวมด้วย

หลักการปฐมพยาบาลผู้ป่วยขอเคล็ด

- 1) ใน 24 ชั่วโมงแรกหลังขอได้รับบาดเจ็บ ควรประคบด้วยน้ำเย็นหรือน้ำแข็งทันที ทำประมาณ 2-3 ครั้ง เพื่อลดอาการบวมและปวด หลัง 24 ชั่วโมงไปแล้ว ประคบด้วยน้ำร้อนหรือแช่น้ำอุ่นเพื่อลดอาการอักเสบ
- 2) ให้ข้อที่บาดเจ็บอยู่นิ่ง ๆ หรือเคลื่อนไหวน้อยที่สุด โดยใช้ผ้าพันรอบข้อให้แน่นพอควร ยกข้อนั้นให้สูง เช่น ขอเท้าเคล็ด เวลานอนหาผ้าหรือหมอนหนุนขอเทานั้นให้สูง
- 3) ถ้าปวด กินยาแก้ปวดทุก 4-6 ชั่วโมง
- 4) ถ้าอาการไม่ดีขึ้น ควรปรึกษาแพทย์

3.2 ขอเคลื่อน

ขอเคลื่อน หมายถึง ภาวะที่ปลายกระดูกหรือหัวกระดูกสองอันที่มาชนกันประกอบขึ้นเป็นขอเคลื่อนออกจากตำแหน่งเดิม ทำให้เยื่อหุ้มข้อนั้นมีการฉีกขาด หรือมีการยึดของเอ็นกล้ามเนื้อ เส้นเลือด เนื้อเยื่อ และเส้นประสาทบริเวณนั้นอาจฉีกขาดหรือซ้ำ ขอที่มีการเคลื่อนที่พบบ่อย ได้แก่ ขอไหล ขอมือ ขอตะโพก ขอเข่า กระดูกสะบ้า สวมมากเกิดจากข้อนั้นหรือบริเวณใกล้เคียงถูกกระทบกระแทกแรง ๆ เช่น ถูกตี หกล้ม การเหวี่ยง การบิดหรือกระชากอย่างแรง เป็นต้น ผู้ป่วยจะมีอาการบวมและปวดมาก กดเจ็บบริเวณรอบ ๆ ข้อ และข้อนั้นจะมีรูปร่างผิดไปจากเดิม ทำให้ความยาวของขาหรือแขนขาที่มีขอเคลื่อนสั้นหรือยาวกว่าปกติ อาจคลำพบปลายหรือหัวกระดูกที่หลุดออกมาได้

หลักการปฐมพยาบาลผู้ป่วยขอเคลื่อน

- 1) จัดใหญ่ป่วยอยู่ในท่าที่สบาย
- 2) ไม่ควรดึงให้เข้าที่เอง เพราะอาจทำให้เอ็น กล้ามเนื้อ เส้นเลือด และเนื้อเยื่อบริเวณนั้นได้รับอันตรายมากขึ้น
- 3) ไหล่อนั้นอยู่นิ่ง โดยไขมาพันพุงหรือตามไวให้อยู่ในท่าที่пенอยู่
- 4) นำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาล เพราะอาจต้องเอกซเรย์เพื่อการวินิจฉัยต่อไป

4. สิ่งแปลกปลอมเขา ตา หู คอ จมูก

สิ่งแปลกปลอม หมายถึง วัสดุ หรือวัตถุของแข็งของเหลว หรือสิ่งใด ๆ ก็ตาม อาจมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตเขาไปใน ตา หู คอ จมูก และทำให้เกิดการระคายเคือง หรืออุดกั้นทำให้มีอาการผิดปกติ อาจทำให้เกิดอาการตั้งแต่รำคาญ เจ็บปวด จนกระทั่งเป็นอันตรายถึงเสียชีวิตได้

4.1 สิ่งแปลกปลอมเข้าตาตาเป็นอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการมองเห็น ประกอบด้วยส่วนที่เกี่ยวข้องกับการมองเห็น เช่น กระจกตา แก้วตา เป็นต้น และส่วนที่ช่วยการมองเห็นหรือป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้น ได้แก่ คิ้ว หน้ตา ขนตา เป็นต้น สิ่งแปลกปลอมที่เข้าตาส่วนมาก ได้แก่ เศษฝุ่นละออง เศษเหล็ก ขนตาแมลง ซึ่งก่อให้เกิดอาการระคายเคือง นheตาไหล เจ็บปวด ลืมตาไม่ขึ้น

หลักการปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่มีสิ่งแปลกปลอมเขาตา

- 1) อายชาย้ตา ให้ลืมตาในน้ำสะอาด หรือล้างตาด้วยน้ำอุ่น
- 2) ถ้ามองเห็นสิ่งแปลกปลอมอยู่ให้เปิดเปลือกตาขึ้น ไข่มุมผ้าบาง ๆ ที่สะอาดหรือใช้สำลีพันปลายไม้เขี่ยออก
- 3) ถ้าสิ่งแปลกปลอมติดอยู่ในเปลือกตาบน ให้จับและดึงเปลือกตาบนด้วยนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ พับหนึ่งตาบนด้วยไม้พันสำลี บอกให้ผู้บาดเจ็บมองลงต่ำจะเห็นบริเวณเปลือกตา และดวงตาจากนั้นใช้ผ้าสะอาดเขี่ยสิ่งแปลกปลอมออก
- 4) เมื่อสิ่งแปลกปลอมที่เขาตาออกเรียบร้อยแล้ว ควรล้างตาด้วยน้ำสะอาดหรือน้ำอุ่นปริมาณมาก ๆ

4.2 สิ่งแปลกปลอมเขาหูหูเป็นอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการได้ยินและการทรงตัว สิ่งแปลกปลอมที่เขาในหู ที่พบบ่อย ๆ อาจแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

4.2.1. สิ่งแปลกปลอมประเภทเศษวัตถุ ได้แก่ กอนหิน กอนดิน กอนกรวด เมล็ดพืช ลูกปดยางลบ กระจุดมกระดาษ เป็นต้น ส่วนใหญ่จะพบในเด็กเล็ก ที่หยิบสิ่งของต่างๆ โกล่ตัวใส่เข้าไป โดยไม่รู้ถึงอันตรายวาเป็นอย่างไรหรือเล่นกัน นอกจากนี้สามารถพบได้ในคนปัญญาอ่อน และผู้ใหญ่ที่ใช้สำลี ขนนกปนหูได้เช่นกัน

หลักการปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่มีสิ่งแปลกปลอมเขาหูประเภทเศษวัตถุ

- 1) อายพยายามไขนิ้วมือหรือไม้แคะหูเพราะจะทำให้วัตถุเลื่อนลึกลงไป
- 2) ไหลเอียงหูขางนั้นต่ำลง หรือไหลอนตะแคงและกระตุกใบหูขางนั้นมากๆ วัตถุจะเลื่อนออกมาเองได้

3) ถ้าวัตถุยังไม่ออกรีบส่งโรงพยาบาล

4.2.2 สิ่งแปลกปลอมประเภทตัวแมลงต่างๆ ได้แก่ ยุง แมลงสาบ ตัวหนอน เห็บ เหา มักพบได้ทั้งในเด็กและผู้ใหญ่ สิ่งแปลกปลอมเหล่านี้จะเคลื่อนที่ไปมาทำให้เกิดความรำคาญและเจ็บปวดอย่างมาก ผู้บาดเจ็บจะรู้สึกอึดอัดรำคาญ การไต่ยีนอาจเสียไปเล็กน้อย ในเด็กมักจะเอามือจับบริเวณหูหรือแคะหู

หลักการปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่มีสิ่งแปลกปลอมเข้าหูประเภทตัวแมลงต่างๆ

- 1) ใช้น้ำสะอาดหยอดเข้าไปในหูจนเต็ม เพื่อให้แมลงลอยตัวขึ้นมา ถ้ามีประวัติว่าแก้วหูทะลุ หรือเป็นหูน้ำหนวก ห้ามหยอดน้ำเข้าไป เพราะจะทำให้อักเสบได้ หลังจากนั้นใช้ไม้พันสำลีที่สะอาด ทำความสะอาดหูข้างนั้น
- 2) ถ้าใช้น้ำหยอดแล้วยังไม่ออก โดยเฉพาะพวกมด หมัด หรือเห็บ ซึ่งจะเกาะแน่นต้องตะแคงให้น้ำไหลออกจนหมด แล้วยอดด้วย แอลกอฮอล์ 70% เพื่อให้แมลงตาย
- 3) ในกรณีที่ไม่มีการเอากลอกออกอาจใช้น้ำมันมะกอกหยอดแทน เพื่อป้องกันไม่ให้แมลงเกาะหรือกัดแก้วหูแล้วนำส่งโรงพยาบาล ถ้าปวดหูมากให้กินยาแก้ปวดก่อนนำส่ง
- 4) ถ้าแมลงนั้นตายและไม่ลอยขึ้นมา อาจเป็นเพราะแมลงตัวใหญ่ ใหรับส่งโรงพยาบาล

4.3 สิ่งแปลกปลอมเข้าคอ คออยู่บริเวณด้านในสุดของปาก ที่อยู่ใต้คอลงไปเป็นกล่องเสียง หลอดอาหาร และหลอดลม สิ่งแปลกปลอมที่เข้าสู่คอที่ติดคอ เช่น ก้างปลา กระดูกไก่ สตางค หรือฟันปลอม พบตั้งแต่ปาก โคนลิ้น ตอมทอนซิล มักเป็นพวกก้างปลา กรณีลงในหลอดอาหารสวนบน ก็อาจไม่เกิดอาการผิดปกติได้ ถ้าเข้าหลอดลม อาจทำให้ทางเดินหายใจอุดตัน และตายได้ กรณีติดคอ จะมีอาการเจ็บเวลากลืน หรือ เจ็บคอบ่อยเวลากลืน

หลักการปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่มีสิ่งแปลกปลอมเข้าคอ

- 1) ถ้าเป็นก้างหรือกระดูกขนาดเล็ก ให้ดื่มน้ำมากๆ กลืนก้อนข้าวสุก หรือกลืนขนมปังนุ่มๆ สิ่งแปลกปลอม จะหลุดไปในกระเพาะอาหาร
- 2) ห้ามใช้มือแคะ หรือล้วง เพราะจะทำให้เนื้อเยื่อบริเวณที่มีสิ่งแปลกปลอมฝังอยู่บวม แดง และเอาออกยากขึ้น อาจมีการอักเสบและติดเชื้อตามมาได้
- 3) ถ้ามองไม่เห็นสิ่งแปลกปลอมเลย ควรนำส่งโรงพยาบาล แพทย์จะส่องกล่องและใช้คีบออกมา
- 4) กรณีสิ่งแปลกปลอมเข้าหลอดลม ผู้ป่วยจะมีอาการสำคัญอย่างรุนแรง ไอ หายใจลำบาก หายใจมีเสียงดัง ถ้ามีการอุดตันมาก จะพบอาการตัวเขียว ปลายมือปลายเท้าเขียวรวมด้วย ให้ช่วยเอาสิ่งแปลกปลอมออก โดย
 - 4.1) ยืนข้างหลังผู้ป่วยแล้วสอดมือทั้งสองผ่านใต้แขนมากอดไว้เหนือเอวหรือเหนือสะดือเล็กน้อย กำหมัดโดยใช้มือซ้อนกัน กดที่ท้องของผู้ป่วยและกระดูกซี่โครงขึ้นอย่างแรงทันที การทำเช่นนี้จะทำให้ลมออกจากปอดดันสิ่งแปลกปลอมที่ติดอยู่หลุดออกจากคอและกล่องเสียงได้
 - 4.2) ในกรณีเป็นเด็กเล็ก ให้จับเด็กห้อยศีรษะและตบบริเวณกลางหลัง
 - 4.3) ถ้าเป็นเด็กโต ให้จับนอนคว่ำพาดบนตักผู้ใหญ่ โดยให้ศีรษะของเด็กห้อยต่ำกว่าลำตัว แล้วตบบริเวณกลางหลัง

4.4) ถ้าเป็นคนอ้วนหรือหญิงมีครรภ์ ให้วางมือบริเวณกึ่งกลางหน้าอกเหนือลิ้นปี่เล็กน้อย ผู้ปฐมพยาบาล
อยู่ด้านหลังของผู้ป่วย โยกตแรงๆ บริเวณหน้าอกติดต่อกัน 6-10 ครั้ง

4.5) หลังจากเอาสิ่งแปลกปลอมออก ให้รีบนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาล

4.4 สิ่งแปลกปลอมเข้าจมูก

อวัยวะสำคัญนอกจากตา และหูของเราแล้ว จมูก ก็นับว่าเป็นอวัยวะที่สำคัญไม่แพ้กัน เพราะนอกจาก
จมูกจะใช้ในการหายใจแล้ว จมูกก็ยังเป็นอวัยวะต่างๆ ที่ช่วยในการรับกลิ่นต่างๆ ให้เราด้วย มักพบในเด็กโดยการ
สอดใส่เข้าไปเอง ที่พบบ่อย ได้แก่ ยางลบ กระดุม เมล็ดผลไม้ ข้าวเปลือก ก้อนหิน เป็นต้น ถ้าติดอยู่ในรูจมูกผู้
บาดเจ็บจะมีอาการคัดจมูกมีน้ำมูกใส ๆ และจามในระยะแรก นาน ๆ เข้าจะมีสีเหลืองมีกลิ่นเหม็น เป็นแผลมี
หนองและมีเลือดออก ส่วนใหญ่มักพบข้างเดียว ในบางกรณีถ้าเป็นเศษเล็กและลื่น อาจตกลงไปในกระเพาะอาหาร
หรือหลอดลม

หลักการปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่มีสิ่งแปลกปลอมเข้าจมูก

- 1) อย่าใช้นิ้วหรือไม้แคะออก เพราะจะทำให้วัตถุนั้นเลื่อนลงไปอีก
- 2) ใหญ่ตจมูกข้างหนึ่งแล้วสั่งแรง ๆ วัตถุนั้นก็อาจจะหลุดออกมาได้
- 3) ถ้าวัตถุนั้นอยู่ลึกมาก สั่งไม่ออก ให้รีบปรึกษาแพทย์

5. แผลงัดตอย

5.1 ฟันงัด ตอย แผลงเหล่านี้น่าพิชิตคนที่พบบ่อยมาก ปากมีไว้สำหรับเคี้ยวและดูด แต่ไม่ดูดเลือด
ตัวเมียมีเหล็กในและตอมพิษ เมื่อถูกแมลงเหล่านี้ตอยโดยเฉพาะผึ้ง มันฝังเหล็กในเข้าไปในบริเวณที่ตอยและปล่อย
สารพิษจากตอมพิษออกมา ผู้ถูกแมลงตอยส่วนมากมีอาการเฉพาะที่ คือ บริเวณที่ถูกตอยจะปวด บวม แดง แสบ ร
อน แต่บางคนอาจมีอาการรุนแรงมากขึ้น เช่น อาการบวมลุกลามไปยังบริเวณใกล้เคียง ริมฝีปากบวม หนังตาบวม
คัน มีลมพิษขึ้น บางคนแพ้มากทำให้มีอาการหายใจลำบาก หัวใจเต้นผิดปกติ หอบ คลื่นไส้ อาเจียน เจ็บหน้าอก
บางครั้งอาจมีไข้ และช็อค ความรุนแรงขึ้นกับภูมิไวของแต่ละคน และจำนวนครั้งที่ถูกตอย

หลักการปฐมพยาบาลผู้ป่วยถูกแมลงกัดตอย

- 1) รีบเอาเหล็กในออกโดยระวังไม่ให้ถุงน้ำพิษที่อยู่ในเหล็กในแตก อาจทำโดยใช้นิ้วมีดขูดออก หรือใช้
สก็อตเทปปิดทาบบริเวณที่ถูกตอยแล้วดึงออกเหล็กในจะติดออกมาด้วย
- 2) ประคบบริเวณที่ถูกตอยด้วยความเย็นเพื่อลดอาการปวด
- 3) ทาพวกครีมสเตอรอยด์ (Steroid) เพื่อลดอาการบวมแดง หรือน้ำยาที่มีฤทธิ์เป็นด่างอ่อน ๆ ปดแผล เช่น
น แอมโมเนีย น้ำปูนใส

- 4) ถ้ามีอาการแพเฉพาะที่ เช่น บวม คัน หรือเปนมพิษไหยาแกแพ
- 5) ในกรณีที่มีบวมตามหน้าและคอ ซึ่งทำให้หายใจไม่สะดวกต้องรีบนำส่งโรงพยาบาลเพื่อรับการรักษา
ขั้นต่อไป

5.2 แมลงปอง ตะขาบกัด แมงปองมีเหล็กในอยู่ที่หาง เมื่อถูกตอยจะมีอาการปวดแสบปวดร้อนอย่างรุนแรงบริเวณที่ถูกตอย ส่วนตะขาบ มีเขี้ยว 1 คู่ เวลากัดคนจะใช้เขี้ยวฝังลงในเนื้อมองเห็นเป็น 2 จุด อยู่ด้านข้าง ซึ่งต่างจากรอยเขี้ยวซึ่งฝังเขี้ยวตรงลงไปบริเวณที่ถูกกัดจะบวมแดงและปวด บางรายอาจมีไข้ ปวดศีรษะ คลื่นไส้อาเจียน

หลักการปฐมพยาบาลผู้ป่วยถูกแมลงปอง ตะขาบกัด

1) ใช้น้ำแข็งประคบ เพื่อลดอาการบวม และปวด

2) ทาบริเวณที่ถูกกัดด้วยแอมโมเนียหรือครีมสเตอรอยด์

3) รักษาตามอาการ เช่น ปวดมากให้ยาแกปวด มีไข้ให้ยาลดไข้การบริการการแพทย์ฉุกเฉิน (Emergency Medical Service, EMS) แมวผู้บาดเจ็บหรือผู้ป่วยจากสาเหตุต่างๆ จะได้รับการปฐมพยาบาลอย่างถูกต้องแล้วแต่ยังมีอาการที่อาจเป็นอันตราย ต้องได้รับการช่วยเหลือเพิ่มขึ้นในสถานพยาบาลที่เหมาะสมจะทำให้ชีวิตของเขาปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้ปฐมพยาบาลจึงควรทราบเกี่ยวกับการบริการการแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อนำไปใช้ในการส่งต่อผู้บาดเจ็บได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องบริการการแพทย์ฉุกเฉิน หมายถึง การให้บริการรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วยฉุกเฉิน ณ จุดเกิดเหตุ โดย มีบุคลากรที่มีความรู้ออกปฏิบัติการพารมรถพยาบาลที่มีเครื่องมือ ในการรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานและขั้นสูง หลังการรักษาแล้ว มีการนำส่งโรงพยาบาลโดยมีการประสานงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดอยู่ภายใต้การกำกับของแพทย์และให้บริการตลอด 24 ชั่วโมงประวัติความเป็นมาของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินของประเทศไทย เป็นบริการที่รัฐจัดให้แก่ประชาชนที่ได้รับบาดเจ็บและเจ็บป่วยฉุกเฉิน โดยไม่คิดมูลค่า มีระบบการแจ้งเหตุที่มีประสิทธิภาพและเข้าถึงได้

ง่าย มีศูนย์รับแจ้งเหตุสามารถให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ โดยบุคลากรที่มีความรู้และยานพาหนะที่มีความพร้อมไปให้การรักษา ณ จุดเกิดเหตุภายในเวลาอันรวดเร็ว โดยมีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ ระบบการแพทย์ฉุกเฉินในประเทศไทยเริ่มต้นจากมูลนิธิอัยว่เคียวปอเต็กเซียงตึ้ง (มูลนิธิปอเต็กตึ้งในปัจจุบัน) ได้ริเริ่มให้บริการขนส่งพรมิญาติใน พ.ศ. 2480 ในเวลาต่อมาได้ให้บริการรับส่งผู้ป่วยและผู้บาดเจ็บฉุกเฉินเช่นเดียวกับใน พ.ศ.2513 ที่มูลนิธิรวมกตัญญูได้เปิดให้บริการในลักษณะเดียวกัน ได้เป็นต้นกำเนิดของระบบการแพทย์ฉุกเฉินที่คนทั่วไปสามารถเข้าถึงการบริการได้โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ และไม่ใชบริการเฉพาะกิจ ระบบการแพทย์ฉุกเฉินในประเทศไทยจึงได้รับการพัฒนาขึ้นนับตั้งแต่นั้นมา พร้อมๆกับการพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ช่วยชีวิตในห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาลแต่ละแห่ง ทั้งภาครัฐ และเอกชน ใน พ.ศ.2536 กระทรวงสาธารณสุขได้รับความช่วยเหลือทางเทคนิคจาก Japan International Cooperation Agency (JICA) ในการจัดตั้งศูนย์อุบัติเหตุ (Trauma Center) ณ โรงพยาบาลขอนแก่น ซึ่งครอบคลุมการให้บริการช่วยเหลือก่อนถึงโรงพยาบาล (pre-hospital care) ด้วย ต่อมา พ.ศ.2537 โรงพยาบาลวชิรพยาบาลได้เปิดให้บริการรถพยาบาลฉุกเฉินโดยใช้ชื่อว่า

SMART (Surgico-Medical Ambulance and Rescue Team) ตามแผนป้องกันอุบัติภัยของกรุงเทพมหานคร และ พ.ศ.2538 กระทรวงสาธารณสุขได้เปิดตัวต้นแบบระบบรักษาพยาบาลจนถึงโรงพยาบาล ณ โรงพยาบาลราชวิถีในชื่อ “ศูนย์กู้ชีพเรนทร” โดยภายหลัง โรงพยาบาลนพรัตนราชธานีและโรงพยาบาลเลิดสิน ได้เข้าร่วมเครือข่ายให้บริการด้วย ต่อมากระทรวงสาธารณสุขได้จัดตั้งสำนักงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ขึ้นเป็นหน่วยงานในสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและดำเนินการทางการแพทย์ฉุกเฉินมาอย่างต่อเนื่อง หน่วยงาน/องค์กรทั้งหลายที่กล่าวมานี้จึงเป็นต้นกำเนิดที่มาของ “สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ” ทำหน้าที่พัฒนางานการแพทย์ฉุกเฉินมาจนมีความก้าวหน้า และผลงานเป็นที่ประจักษ์ในวงกว้าง การขยายบทบาทมาเป็นสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ก็เพื่อให้มีรูปแบบการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัวและสามารถบริหารงานตามนโยบายการบริหารงานของคณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การแพทย์ฉุกเฉินของประเทศไทย สามารถก้าวกระโดดไปส่งผลให้ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการคุ้มครองสิทธิในการเข้าถึงระบบการแพทย์ฉุกเฉินอย่างทั่วถึง เทาเทียม มีคุณภาพมาตรฐาน ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ.2551 ได้อย่างแท้จริงการแจ้งขอความช่วยเหลือเบอร์โทรศัพท์ฉุกเฉิน ได้แก่ 1669 191 หรือเบอร์โทรศัพท์ของโรงพยาบาลที่ใกล้ ที่เกิดเหตุ**ควรปฏิบัติดังนี้**

1. ตั้งสติให้ดี ไม่ตื่นตกใจ
2. โทรแจ้ง 1669 หรือ 191 หรือเบอร์โทรศัพท์ของโรงพยาบาลที่ใกล้ที่เกิดเหตุ
 - 2.1. เกิดเหตุอะไร
 - 2.2. มีผู้บาดเจ็บกี่คน แต่ละคนมีอาการอย่างไร
3. สถานที่เกิดเหตุ
4. ให้การช่วยเหลือเบื้องต้นอย่างไร
5. ชื่อผู้แจ้งที่ขอความช่วยเหลือ เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อกลับได้
6. ให้การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บจนกว่าบุคลากรทางการแพทย์จะมาถึงที่เกิดเหตุ

สรุปหลักทั่วไปในการปฐมพยาบาล

เมื่อพบผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บให้ตั้งสติ อย่าตกใจ ประเมินสถานการณ์แล้วรีบช่วยเหลือทันที ยกเว้นในกรณีที่มีอุปสรรคต่อการช่วยเหลือ เช่น มีแก๊สพิษ มีวัสดุกีดขวาง เป็นต้น ให้ย้ายผู้ป่วยออกมาในที่ปลอดภัยเสียก่อนจึงดำเนินการช่วยเหลือ พิจารณาช่วยเหลือผู้บาดเจ็บในกรณีที่จะมีอันตรายต่อชีวิตโดยรีบด่วนก่อน อย่าให้มีคนมุง ทั้งนี้เพื่อให้มีอากาศปลอดโปร่ง มีแสงสว่างเพียงพอ และมีบริเวณกว้างขวางเพียงพอ อีกทั้งสะดวกในการให้การปฐมพยาบาลด้วย และจัดให้ผู้บาดเจ็บอยู่ในท่าที่เหมาะสมในการปฐมพยาบาล และไม่เพิ่มอันตรายแก่ผู้บาดเจ็บด้วย อย่าเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บเกินความจำเป็น เพราะอาจทำให้เป็นอันตรายยิ่งขึ้น ถ้าต้องเคลื่อนย้ายต้องปฏิบัติด้วยความระมัดระวังและ ให้คำนึงเสมอว่า อย่าทำการรักษาด้วยตนเอง ให้การปฐมพยาบาลที่จำเป็นอย่างถูกต้องเท่านั้น แลวนำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาลทันทีหรือประสานบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

บรรณานุกรมวิภากร วรหาญ. (2552). การปฐมพยาบาลและการพยาบาลฉุกเฉิน. ขอนแก่น.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ.ประวัติองค์กร. เข้าถึงได้จาก
<http://www.emit.go.th/main/system/index.aspx>. ค้นหาเมื่อวันที่25 เมษายน 2555.

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ครูซักถามนักเรียนอธิบายความสำคัญของปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน

กิจกรรมนักศึกษา

- นักศึกษาช่วยกันตอบคำถาม พร้อมทั้งช่วยอธิบายความสำคัญของปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน

ขั้นการเรียนรู้

- ครูอธิบายความสำคัญของปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน
- ดูทักษะการอธิบายความสำคัญของปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน

ขั้นสรุป

- ครูสรุปบทเรียน พร้อมมอบกิจกรรมทดสอบท้ายบทให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ

7. สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้
2. ตำราวิชาความปลอดภัยในโรงแรม
3. ตัวอย่างความสำคัญของปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน
4. แบบทดสอบ

8. หลักฐานการเรียนรู้

8.1 หลักฐานความรู้

- ใบความรู้
- แบบทดสอบ

8.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

- แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

9. วัดและประเมินผล

9.1 การวัดผล

- การตรวจผลงาน, ตรวจแบบทดสอบ
- การสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ประเมินผลคุณธรรม จริยธรรมอันพึงประสงค์

9.2 การประเมินผล

- นักศึกษาได้คะแนนร้อยละ 60 ขึ้นไป ถือว่าผ่านการประเมิน

10. กิจกรรมเสนอแนะ / งานที่มอบหมาย (ถ้ามี)

ให้นักเรียนอธิบายความสำคัญของปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินตามสภาพจริงคนละ 1 แบบ

11. เอกสารอ้างอิง

ตำราวิชาความปลอดภัยในโรงแรม

12. บันทึกหลังการสอน

12.1 ข้อสรุปหลังการจัดการเรียนรู้

-นักเรียนได้รับความรู้ และความเข้าใจการอธิบายความสำคัญของความสำคัญของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานโรงแรมนักเรียนมีระเบียบวินัย มีเหตุผลในการปฏิบัติงานดีขึ้น

12.2 ปัญหาที่พบ

- เนื้อหาต้องปรับให้เข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน

12.3 แนวทางแก้ปัญหาหรือพัฒนา

- เลือกเนื้อหาการเรียนการสอนให้เข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน

12. บันทึกหลังการสอน

12.1 ข้อสรุปหลังการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

12.2 ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

12.3 แนวทางการแก้ปัญหาหรือพัฒนา

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
นายธณภณ สุภาโชติอังคณา

แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย

วิชา ความปลอดภัยในโรงแรมทสวีชา 2701-2102

สอนครั้งที่ 13-36

หน่วยที่ 3 ชื่อหน่วย ปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย

เวลา 12 ชั่วโมง คาบที่ 13-36

.....

1. สาระสำคัญ

ความปลอดภัย หมายถึง การที่ร่างกายปราศจากอุบัติเหตุ หรือทรัพย์สินปราศจากความเสียหายใด ๆ เป็นสิ่งที่มนุษย์หรือสัตว์ต้องการความปลอดภัยทั้งสิ้น ความปลอดภัยจะเป็นประโยชน์มากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติหรือการกระทำของตนเองความปลอดภัยในโรงงานความปลอดภัย คือ สภาพที่ปลอดภัยจากอุบัติเหตุต่าง ๆ อันจะเกิดแกร่างกายชีวิตหรือทรัพย์สินในขณะที่ปฏิบัติงานในโรงงาน ซึ่งก็คือสภาพการทำงานที่ถูกต้องโดยปราศจาก “อุบัติเหตุ” ในขณะที่ทำงานนั่นเองอุบัติเหตุ อาจนิยามได้ว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่พึงประสงค์ในระหว่างการทำงานและมีผลไปขัดขวางหรือก่อผลเสียหายแก่การทำงานนั้นในโรงงานต่าง ๆ

2. สมรรถนะประจำหน่วยการเรียนรู้

1. มีความรู้ ความเข้าใจในความหมายและความสำคัญของการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย
2. มีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย
3. มีความรู้ในการการวิเคราะห์สถานการณ์วิธีการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้เข้าใจในความหมายและความสำคัญของการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย
2. เพื่อให้รู้และเข้าใจในการการจัดลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย
3. เพื่อให้มีมนุษยสัมพันธ์ มีระเบียบวินัย มีเหตุผล มีความพอประมาณ มีหลักค้ำกันในการปฏิบัติงาน

3.2 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ปฏิบัติและทำความเข้าใจในความหมายและความสำคัญของการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย
2. ปฏิบัติและทำความเข้าใจในการการจัดลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย
3. มีมนุษยสัมพันธ์ มีระเบียบวินัย มีเหตุผล มีความพอประมาณ มีหลักค้ำกันในการปฏิบัติงาน

4. การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.1 ความพอประมาณ

- สามารถอธิบายความสำคัญของการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย

4.2 ความมีเหตุผล

- มีความรู้ และทักษะในการอธิบายความสำคัญของการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย

4.3 ความมีภูมิคุ้มกัน

- ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้งาน

4.4 เจือปนไขความรู้

- มีความรู้ในการเลือก และวิธีการทำงานที่ถูกต้อง
- เห็นความสำคัญของการมาใช้งานได้ถูกต้อง

4.5 เจือปนไขคุณธรรม

- มีความพากเพียรพยายาม
- มีความสนใจใฝ่รู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

การบูรณาการกับมาตรฐานสถานศึกษา 3 ดี

1. ด้านประชาธิปไตย

- ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเลือกกลุ่มตามความสมัครใจ
- ผู้เรียนแสดงและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นไทย

- ผู้เรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ สนใจใฝ่รู้ และมีมนุษยสัมพันธ์

3. ด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด

- ผู้เรียนใช้เวลาว่างในการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เขียนหัวข้อต่าง ๆ ในใบงานส่งในสัปดาห์ถัดไป

5. สาระการเรียนรู้

ความปลอดภัย หมายถึง การที่ร่างกายปราศจากอุบัติเหตุ หรือทรัพย์สินปราศจากความเสียหายใด ๆ เป็นสิ่งที่มนุษย์หรือสัตว์ต้องการความปลอดภัยทั้งสิ้น ความปลอดภัยจะเป็นประโยชน์มากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติหรือการกระทำของตนเองความปลอดภัยภายในโรงงานความปลอดภัย คือ สภาพที่ปลอดภัยจากอุบัติเหตุต่าง ๆ อันจะเกิดแก่ร่างกายชีวิตหรือทรัพย์สินในขณะที่ปฏิบัติงานในโรงงาน ซึ่งก็คือสภาพการทำงานที่ถูกต้องโดยปราศจาก “อุบัติเหตุ” ในขณะที่ทำงานนั่นเองอุบัติเหตุ อาจนิยามได้ว่า คือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่พึงประสงค์ในระหว่างการทำงานและมีผลไปขัดขวางหรือก่อกองผลเสียหายแก่การทำงานนั้นในโรงงานต่าง ๆ นั้น ย่อมจะเกิดอุบัติเหตุกับระบบต่าง ๆ ได้มาก อาทิ

- เครื่องจักรเครื่องกล
- ระบบไฟฟ้า
- ระบบขนส่งหรือขนถ่ายวัสดุ
- เครื่องมือกล
- วัสดุดิบ สารเคมี สารไวไฟ ฯลฯ
- ตัวอาคารโรงงาน , ทางเดินและที่อื่น

ซึ่งในการเกิดอุบัติเหตุอาจแบ่งออกเป็นประเภทดังนี้

- เกิดผลเสียแก่อาคาร เครื่องจักรหรือทรัพย์สินของสวนรวม
- เกิดผลเสียต่อคนงานโดยตรง

อุบัติเหตุที่เกิดแก่ชีวิตร่างกายจากสถิติที่ประเมินมาพบว่า อุบัติเหตุที่เกิดแก่ร่างกายของคนงานคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ความบ่อย ๆ ครั้งในการเกิดดังนี้ พบว่า

24.20%	เกิดที่นิ้วมือ
15 %	เกิดที่ตา
13.21%	เกิดที่เท้า
18.53 %	เกิดที่มือ
5.73 %	เกิดที่ขา
5.14 %	เกิดที่แขน

สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ

1. สาเหตุจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัย ได้แก่
 - การกระทำไม่ถูกวิธีหรือไม่ถูกขั้นตอน
 - ความประมาท พลังเพลอ เหมอลอย
 - การมีนิสัยชอบเสี่ยง
 - การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน
 - การทำงานโดยไม่มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล
 - การแต่งกายไม่เหมาะสม
 - การทำงานโดยไม่ใช้การดเครื่องจักร
 - ใช้เครื่องมือไม่เหมาะสมหรือผิดประเภท
 - การหยอกล้อกันระหว่างทำงาน
 - การทำงานโดยสภาพร่างกายและจิตใจไม่ปกติ เช่น เมามาก ปวย

2. สาเหตุจากสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย ได้แก่

- ส่วนที่เป็นอันตรายหรือส่วนที่เคลื่อนไหวไม่มีอุปกรณ์ป้องกันอันตราย
- การวางผังไม่ถูกต้อง วางสิ่งของไม่เป็นระเบียบ
- พื้นโรงงานขรุขระเป็นหลุมบ่อ
- พื้นโรงงานมีเศษวัสดุมัน
- สภาพการทำงานไม่ปลอดภัยเช่น เสียงดัง อากาศร้อน ฝุ่นละออง
- เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ชำรุด
- ระบบไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้าชำรุด

การป้องกันอุบัติเหตุ มีหลักการหรือวิธีแบ่งออก 3 สถานะการณ์คือ

1. การป้องกันก่อนการเกิดอุบัติเหตุ คือการป้องกันหรือมีการเตรียมการล่วงหน้า เพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ โดยมีหลักการต่างๆ เช่น

1.1 หลักการ 5 ส. สำหรับการป้องกันอุบัติเหตุ เช่น

1.1.1 สะสาง หมายถึงการแยกแยะงานดี-งานเสีย ไซ-ไมไซ

1.1.2 สะดวก หมายถึงการจัดการ จัดเก็บให้เป็นระเบียบเป็นหมวดหมู่

1.1.3 สะอาด หมายถึงการทำความสะอาดเครื่องมือ เครื่องจักรอุปกรณ์ สถานที่ ก่อน และหลังการใช้งาน

1.1.4 สุขลักษณะ หมายถึงผู้ปฏิบัติงานต้องรักษาสุขอนามัยของตนเองและเครื่องมือ สถานที่

1.1.5 สร้างนิสัย หมายถึงการสร้างนิสัยที่ดี

1.2 กฎ 5 รู้

1.2.1 รู้ งานที่ปฏิบัติว่ามีอันตรายอย่างไร มีชิ้นการทำงานอย่างไร

1.2.2 รู้ การเลือกใช้เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์

1.2.3 รู้ วิธีการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์

1.2.4 รู้ ข้อกำหนดการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร อุปกรณ์

1.2.5 รู้ วิธีการบำรุงรักษา เครื่องมือและเครื่องจักร อุปกรณ์

1.3 ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ

2. การป้องกันขณะเกิดอุบัติเหตุ หมายถึงการเตรียมตัวล่วงหน้า เป็นการลดอันตรายให้น้อยลงหรือไม่เกิดอันตรายเลย มีหลักดังนี้คือ

2.1 การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลเพื่อป้องกันอวัยวะของร่างกาย ดังนี้

2.1.1 หมวกนิรภัย

- 2.1.2 อุปกรณ์ป้องกันตา ใบหน้า
- 2.1.3 อุปกรณ์ลดเสียง ป้องกันหู
- 2.1.4 อุปกรณ์ป้องกันทางการหายใจ
- 2.1.5 อุปกรณ์ป้องกันลำตัว แขนขา
- 2.1.6 อุปกรณ์ป้องกันมือ
- 2.1.7 อุปกรณ์ป้องกันเท้า
- 2.2 การปฏิบัติงานโดยใช้การดเครื่องจักร
 - 2.2.1 การดเครื่องกลึง
 - 2.2.2 การดเครื่องเจียระไน
 - 2.2.3 การด ปดสวนที่หมุนของเครื่องจักร เช่น ฟนเฟือง

3. การป้องกันหลังการเกิดอุบัติเหตุ คือการป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุซ้ำซ้อนขึ้น หรือมีการลดอันตรายที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

- 3.1 การอพยบ การขนย้าย หลังการเกิดอุบัติเหตุขึ้นจะมีการตกใจ ตื่นกลัว ดังนั้นควรมีการวางแผนการอพยบ หรือการขนย้ายผู้ป่วยอย่างถูกวิธี
- 3.2 การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อลดอันตรายให้น้อยลง เช่นการห้ามเลือดการผายปอด
- 3.3 การสำรวจความเสียหายหลังการเกิดอุบัติเหตุ เช่น ผู้บาดเจ็บ สถานที่

แสดงขอเปรียบเทียบอาการผู้ป่วย ที่เพื่อนร่วมงานรูและไม่รู้วิธีปฐมพยาบาลดังนั้นเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ อันเกิดจากการใช้เครื่องมือกล จึงควรทราบกฎโรงงานเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือกล ซึ่งได้ประกาศใช้โดย สำนักงานแรงงานนานาชาติ (International Labour Office) ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ เมื่อปี ค.ศ. 1956 ดังได้คัดย่อหัวข้อสำคัญดังนี้

- 1. เครื่องมือกลทุกชนิดจะต้องทำจากวัสดุที่ถูกต้องเหมาะสมกับการใช้งาน
- 2. การใช้เครื่องมือแต่ละชิ้นจะต้องใช้ให้ถูกต้องกับงานในหน้าที่ ซึ่งเครื่องมือชิ้นนั้นได้รับการออกแบบมาเพื่อใช้งานนั้น ๆ โดยเฉพาะ ตัวอย่างงานที่พบมากคือ การใช้มีดแทนไขควง การใช้ประแจไปตอกหรือทุบแทนค้อน หรือการใช้ประแจผิดขนาด
- 3. ตามไม้ที่ใส่ทำตามของเครื่องมือจะต้อง
 - 3.1 เป็นไม้เนื้อดี ไม่มีรอยแตก และแนวเนื้อไม้ไปตามความยาวตาม
 - 3.2 มีขนาดและรูปร่างที่เหมาะสมกับงาน
 - 3.3 ผิวต้องเรียบ ปราศจากรอยหยาบ หรือเสี้ยนคอนที่มีตามทำจากไม้เนื้ออ่อน
- 4. ในสถานที่ที่มีสารไวไฟ หรือวัตถุระเบิดอยู่ การทำงานจะต้องใช้เครื่องมือที่ไม่ก่อให้เกิดประกายไฟขึ้นใดงานที่พบมากคือ ฝาถังน้ำมัน หรือแกสอะเซทิลีนติดยไขสกัดเพราะจะเกิดประกายไฟ ควรใช้คอนไม้ และสกัดทำจากโลหะเมอร์เลี่ยมผสม ซึ่งไม่เกิดประกายไฟขณะตอก

5. หัวคอนหรือหัวสก็ดอาจเกิดการแตกเ็นของโลหะที่เรียกว่าเกิด “หัวเห็ด” ขึ้นจะต้องได้รับการกำจัดครีบรอยเ็นออก โดยการลับกับหินเจียรระเ็นอย่างสม่ำเสมอ และที่ปลายหัวคอนควรรใช้ล้โลหะแผนตอกอ้ลงในเนื้อไม้ขอตามเพื่อการป้องกันหลุดของหัวคอนขณะใช้งาน
6. เครื่องมือที่มีปลายแหลม หรือมีสันคมควรมีปลอกสวมหุ้มสวนที่คมทุกครั้งหลังใช้งาน
7. เครื่องมือตาง ๆ เมื่อเลิกใช้งาน จะต้องไม่วางไวบนพื้น หรือวางขวางทางเดินหรือบนโต๊ะทำงานหรือชั้นหรือบนเครื่อง โดยปล่อยให้เ็นออกมา ซึ่งลักษณะเช่นนี้จะเกิดอันตรายจากการที่คนงานเดินผ่านไปชนหรือปดไหลหลนลงมาเกิดอันตรายได้งายควรรทำความสะอาดและจัดเก็บลงกลองหรือที่เก็บเครื่องมือให้เรียบร้อย
8. จะต้องทำแฉง ชั้น ห้ง กลอง หรือภาชนะอื่น ๆ สำหรับเก็บเครื่องมือทุกชิ้นอย่างเ็นระเบียบ และไม่ปะปนกัน ในลักษณะหีบไซ้ไ้สะดวก เก็บเขาที่ไ้งาย และตรวจสอบไ้สะดวก
9. ในการจัดระเบียบบริการเครื่องมือในโรงงานควรรจะต้อง
 - 9.1 มีผู้รับผิดชอบตรวจรับเครื่องมือทุกวัน
 - 9.2 ต้องมีการตรวจสอบสภาพเครื่องมือ และบำรุงรักษาเครื่องมือทุกชิ้นให้คงสภาพ
 - 9.3 ต้องมีการซ่อมแซมเครื่องมือในสวนที่ชำรุดที่ซ่อมแซมได้ หรือมีการกำจัดเครื่องมือที่ชำรุดทิ้งไปและจัดหาใหม่อย่างสม่ำเสมอการที่มีเครื่องมือขาดแคลน ไมพอใช้งานทั้งปริมาณและชนิดเครื่องมือ คือ สาเหตุสำคัญที่จะทำให้เกิดการใช้เครื่องมือผิดประเภท

การป้องกันอุบัติเหตุ

อุบัติเหตุเ็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ มีไ้มีการคาดนึกไวกอง ฉะนั้นจึงมีไ้มีการตั้งใจแ่งอยู่ เช่น ขณะขึ้นไปทำงานบนที่สูงบังเอิญค่อนหลุดมือลงมาถึงแมวาคอนนั้นจะไมโดนใครหรือทำให้สิ่งของที่พื้นกลางเสียหายประการไ้ ก็ยังเ็นอุบัติเหตุย้อยู่เ็นเอง ความรุนแรงของอุบัติเหตุอาจจัดตามลำดับความเสียหายไ้ดังนี้ คือ

1. ไมกอความเสียหายหรือมีผู้ไ้ไ้บาดเจ็บ
2. กอความเสียหายแกสิ่งของหรือทรัพย์สิน
3. ทำให้มีผู้บาดเจ็บ ต้องเสียคารักษาพยาบาล
4. ทำให้มีผู้ถึงแกความตาย ต้องเสียค่าทำขวัญ

ฉะนั้นผู้เ็นหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานดานป้องกันอุบัติเหตุจะต้องมีความรู้ความเขาใจมีทัศนคติที่ไ้ในเรื่องอุบัติเหตุ เพื่อเ็นการป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้น ทุกฝ่ายจำเ็นที่จะต้องรวมกันวางแผนแนวทางการป้องกันอุบัติเหตุไวเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานหลักในการดำเนินการป้องกันอุบัติเหตุการดำเนินการป้องกัน

อุบัติเหตุจะประสบความสำเร็จ จะต้องมียุทธศาสตร์ในการดำเนินการป้องกันอุบัติเหตุ ซึ่งพอสรุปได้ 3 ประการด้วยกัน คือ

1. จะต้องเข้าใจถึงความสำคัญของปัญหาการเกิดอุบัติเหตุ และจะต้องสำนึกอยู่เสมอว่าสามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยอาศัยการป้องกันและแนวทางการแก้ไขอย่างถูกวิธี
2. จะต้องทราบถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุข้อเท็จจริงต่าง ๆ
3. การป้องกันและการแก้ไขอย่างจริงจัง จะต้องไม่อยู่ในความประมาท

วิธีการป้องกันอุบัติเหตุ

การป้องกันอุบัติเหตุในโรงงาน ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของฝ่ายบริหาร และมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการตัดไฟแต่ต้นลม ช่วยแก้ปัญหาทางการบริหารได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

วิธีการป้องกันอุบัติเหตุ ที่กระทำกันมีหลายวิธี ดังนี้

1. โดยการออกกฎโรงงาน (Regulation) ใ้มีมาตรฐานการทำงาน แนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ที่ถูกต้องและปลอดภัยในโรงงาน
2. โดยการจัดทำมาตรฐาน (Standardization) กำหนดมาตรฐานของโครงสร้างเครื่องจักรกลและขั้นตอนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับคุณสมบัติทางความแข็งแรงของวัสดุ
3. โดยการตรวจสอบ (Inspection) เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของคนงานเพื่อให้สอดคล้องกับกฎโรงงานและมาตรฐานที่ตั้งไว้
4. โดยการวิจัยทางเทคนิค (Technical research) เป็นการศึกษาวิจัยคุณสมบัติของวัสดุต่าง ๆ โครงสร้างการใช้งานของเครื่องจักรต่าง ๆ วิธีการปฏิบัติงานและการออกแบบชิ้นส่วนจักรกลต่าง ๆ ที่มีผลต่อความปลอดภัยของคนงาน
5. โดยการวิจัยทางการแพทย์ (Medical research) เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับร่างกายคนงานและความสัมพันธ์ระหว่างสภาวะที่เหมาะสมกับสภาพความพร้อมของคนงานในการทำงาน เพื่อนำข้อมูลประกอบในการออกแบบสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติงาน
6. โดยการวิจัยทางจิตศาสตร์ (Psychological research) ศึกษาต้นเหตุและความสัมพันธ์ระหว่างจิตใจคนงานกับการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน
7. โดยการวิจัยทางสถิติ (Statistical research) เป็นการศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลและวิจัยหาแนวโน้มของการเกิดอุบัติเหตุ และจุดที่มีการเกิดอุบัติเหตุได้มากที่สุด เพื่อทราบสาเหตุที่แท้จริงของการเกิดอุบัติเหตุในรูปแบบต่าง ๆ
8. โดยการให้การศึกษ (Education) โดยการสอนวิชาวิศวกรรมความปลอดภัยในมหาวิทยาลัยในวิทยาลัยอาชีวศึกษา และในโรงงานอุตสาหกรรม
9. โดยการฝึกอบรม (Traininig) โดยการอบรมคนงานทุกคนที่เขารับหน้าที่เพื่อใหม่ในการทำงานที่ปลอดภัยที่สุด
10. โดยการเชิญชวน (Persuasion) ด้วยการใช้อุปกรณ์ประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อสร้างความเคยชิน และนิสัยการทำงานที่ดีแก่คนงานทั่วไปที่อ่านหรือพบเห็นสื่อประชาสัมพันธ์เหล่านั้นเป็นประจำทุกวัน
11. โดยการประกันภัย (Insurance) ใ้มีการไ้รางวัลชมเชยแก่คนงานที่ทำงานดีเต็น มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นน้อยที่สุด

12. โดยการให้ระเบียบการปฏิบัติงานแต่ละชนิดโดยเฉพาะ(Safety measures within the individual unorderking) ทั้ง 11 ประการของตนจะบรรลุได้เมื่อข้อที่ 12 ได้รับการตอบสนองอย่างถูกต้องจากผู้เกี่ยวข้อง การวางแผนนโยบายการป้องกันอุบัติเหตุการบริหารงานที่ดี จะต้องมึนโยบายไว้เป็นหลัก มีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานนั้น ๆ ดังนั้นการวางแผนนโยบายการป้องกันอุบัติเหตุพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ชั้นวางนโยบาย ซึ่งประกอบด้วย

- วัตถุประสงค์ ต้องถือความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานเป็นหลัก คือ ความปลอดภัยก่อนความสะดวกสบาย
- วิธีปฏิบัติงานต้องวางระเบียบวิธีการปฏิบัติให้รัดกุมครบถ้วนหาทางแก้ไขสภาพและการกระทำที่ไม่ปลอดภัย

2. ชั้นติดตามผลงาน ผู้มีอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการตรวจตราเพื่อให้เป็นไปตามวิธีปฏิบัติและวัตถุประสงค์ของการป้องกันอุบัติเหตุ ต้องหมั่นตรวจตราสอดส่องดูแลติดตามการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และเข้มงวดให้ทุกคนปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่วางไว้ตลอดจนการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ไม่มีสิ่งล่อใจ

3. ชั้นรายงานและวิเคราะห์ ประกอบด้วย

- การรายงานอุบัติเหตุ เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น ผู้ปฏิบัติงานจะต้องรายงานการเกิดอุบัติเหตุให้ฝ่ายบริหารทราบลำดับขั้น แลวกเก็บสถิติไว้เพื่อวิเคราะห์

- การวิเคราะห์ คือ การค้นหาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุแล้วหาทางแก้ไขและป้องกันต่อไปประโยชน์ของการป้องกันอุบัติเหตุอุบัติเหตุเมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมเกิดความเสียหายขึ้นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมอาจเสียหายทางด้านทรัพย์สิน ร่างกายและจิตใจ แลวแต่ชนิดและอุบัติเหตุ นั้น ๆ การป้องกันอุบัติเหตุจะต้องเป็นการป้องกันที่เหตุควบคุมที่ต้นเหตุ เมื่อเราป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุแล้ว สามารถทำให้เกิดประโยชน์มากมายหลายประการด้วยกันคือ

1. ประโยชน์กับตัวเราเอง ไม่ทำใหร่างกายพิการหรือเสียทรัพย์สิน สุขภาพจิตเสื่อมและเสียเวลาโดยใช่เหตุ
2. ประโยชน์แก่บุคคลอื่น ไม่ทำให้บุคคลอื่นต้องได้รับความเดือดร้อน ซึ่งอาจเกิดการเสียหายเหมือนกับตัวเราก็ได้ ทั้ง ๆ ที่สาเหตุไม่ได้เกิดจากตัวเขาแต่เกิดจากตัวเราต่างหากเป็นตัวกระทำขึ้น
3. ประโยชน์ต่อสังคม ตัวเราเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เราได้รับผิดชอบสังคมและสังคมก็รับผิดชอบต่อตัวเรา การเกิดอุบัติเหตุแก่ตัวเรานั้นย่อมเป็นภาระแก่สังคม เช่น การรักษาพยาบาล การเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่ หรือการวางแผนรายรับไม่พอกับรายจ่าย เช่น ขาดหัก ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ นอกจากนี้การเกิดอุบัติเหตุขึ้นในบางครั้งอาจทำให้สิ่งสาธารณสมบัติเกิดเสียหายขึ้นได้ดังนั้นการป้องกันอุบัติเหตุก็สามารถทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมได้กฎโรงงานเกี่ยวกับความปลอดภัยในการฝงงานหรือทำงานในโรงงาน จำเป็นจะต้องปฏิบัติตามกฎของโรงงานแต่ละโรงงานซึ่งแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของงานอย่างเคร่งครัด แต่อย่างไรก็ตามมีกฎโรงงานเบื้องต้นซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติสำหรับโรงงานทั่ว ๆ ไปดังนี้กฎ –ระเบียบ WORKSHOP

1. นักศึกษาทุกคนต้องเข้าใจสัญญาณ สัญลักษณ์หรือคำสั่งต่าง ๆ ของ WORKSHOP
2. นักศึกษาต้องสวมเสื้อปฏิบัติงาน (SHOP) และติดกระดุมทุกเม็ด
3. นักศึกษาหญิงต้องสวมกางเกงขายาว

4. นักศึกษาต้องสวมรองเท้าหนังหุ้มส้น อนุโลมรองเท้าผ้าใบหุ้มส้น
5. นักศึกษาที่ผอมยาวต้องมัดผมให้เรียบร้อย
6. หามนักศึกษาทุกคน สวมใส่หน้ากากและเครื่องประดับทุกชนิดในขณะที่ปฏิบัติงาน
7. ต้องเขาแถวเช็คชื่อเวลาเขาและเวลาออก ที่บริเวณหน้าห้องปฏิบัติการ
8. ต้องหยุดการปฏิบัติงานทั้งหมด เมื่อถึงเวลาพักและเมื่อหมดเวลาปฏิบัติงาน
9. ต้องตั้งใจปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย และทำตามที่ถูกต่องเท่านั้น
10. ต้องขออนุญาตอาจารย์ผู้สอน ก่อนที่จะนำงานนอกเหนือจากที่ได้รับมอบหมายมาทำ
ในห้องปฏิบัติการ
11. ต้องจัดเตรียมและตรวจสอบ ความพร้อมของเครื่องมือก่อนปฏิบัติการ
12. ต้องแจ้งให้อาจารย์ผู้สอนทราบ เมื่อเครื่องมือ , อุปกรณ์หรือเครื่องจักรกลชำรุดขณะปฏิบัติงาน
13. ต้องแจ้งให้อาจารย์ผู้สอนทราบ เมื่อเกิดอุบัติเหตุทุกกรณี
14. ต้องแจ้งให้อาจารย์ผู้สอนทราบ เมื่อเกิดอาการไม่สบาย
15. ต้องสวมเครื่องป้องกันอันตรายทุกครั้ง เมื่อปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุ
16. ห้ามเล่นหรือหยอกกล้อในขณะที่ปฏิบัติงานโดยเด็ดขาด
17. ห้ามเดินเครื่องจักรกล ก่อนได้รับอนุญาตจากอาจารย์ผู้ควบคุม
18. ห้ามทิ้งเศษโลหะ , ไขมันหรือจาระบี ลงบนพื้น
19. หามนำเอาเครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ออกจากห้องปฏิบัติการโดยเด็ดขาด
20. ทุกครั้งเมื่อเลิกปฏิบัติงาน ต้องทำความสะอาดเครื่องมือ , อุปกรณ์ , เครื่องจักรกล รวมทั้งพื้นห้องปฏิบัติการให้เรียบร้อย เครื่องมือเครื่องใช้ที่เปื้อนออกมา ต้องส่งกลับคืนที่เดิมพึงระลึกรวบรวมชิ้นส่วนอวัยวะของร่างกายมนุษย์ ไม่มีอะไรสำหรับเปลี่ยนเหมือนเครื่องจักรกล จึงต้องทบทวนทบทวนไว้ เพื่อความปลอดภัยของตนเองและเพื่อเพื่อนร่วมงานการบริหารความปลอดภัยในโรงฝึกงานโรงฝึกงานซึ่งได้รับคำชมจากผู้ปกครองนักศึกษาอาจมีลักษณะสำคัญคือสามารถทำให้นักศึกษามีความสบายพอใจในการทำงานและให้ความปลอดภัย

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ครูซักถามนักเรียนอธิบายความสำคัญของปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย

กิจกรรมนักศึกษา

- นักศึกษาช่วยกันตอบคำถาม พร้อมทั้งช่วยอธิบายความสำคัญของการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย

ขั้นการเรียนรู้

- ครูอธิบายความสำคัญปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย
- ดูทักษะการอธิบายความสำคัญของการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย

ขั้นสรุป

- ครูสรุปบทเรียน พร้อมมอบกิจกรรมทดสอบท้ายบทให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ

7. สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้
2. ตำราวิชาความปลอดภัยในโรงแรม
3. ตัวอย่างความสำคัญของปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย
4. แบบทดสอบ

8. หลักฐานการเรียนรู้

8.1 หลักฐานความรู้

- ใบความรู้
- แบบทดสอบ

8.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

- แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

9. วัดและประเมินผล

9.1 การวัดผล

- การตรวจผลงาน, ตรวจแบบทดสอบ
- การสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ประเมินผลคุณธรรม จริยธรรมอันพึงประสงค์

9.2 การประเมินผล

- นักศึกษาได้คะแนนร้อยละ 60 ขึ้นไป ถือว่าผ่านการประเมิน

10. กิจกรรมเสนอแนะ / งานที่มอบหมาย (ถ้ามี)

ให้นักเรียนอธิบายความสำคัญของปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัยตามสภาพจริงคนละ 1 แบบ

11. เอกสารอ้างอิง

ตำราวิชาความปลอดภัยในโรงแรม

12. บันทึกหลังการสอน

12.1 ข้อสรุปหลังการจัดการเรียนรู้

-นักเรียนได้รับความรู้ และความเข้าใจการอธิบายความสำคัญของความสำคัญของปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัยและฝึกนักเรียนมีระเบียบวินัย มีเหตุผลในการปฏิบัติงานดียิ่งขึ้น

12.2 ปัญหาที่พบ

- เนื้อหาต้องปรับให้เข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน

12.3 แนวทางแก้ปัญหาหรือพัฒนา

- เลือกเนื้อหาการเรียนการสอนให้เข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน

12. บันทึกหลังการสอน

12.1 ข้อสรุปหลังการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

12.2 ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

12.3 แนวทางการแก้ปัญหาหรือพัฒนา

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
นายธณภณ สุภาโชติอังคณา